

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2023 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	944 383 832
Organisasjonsform:	Forening/lag/innretning
Foretaksnavn:	NORGES AUTOMOBIL FORBUND
Forretningsadresse:	Skippergata 4 0151 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2023 - 31.12.2023
-------------------------	-------------------------

Konsern

Mørselskap i konsern:	Ja
Konsernregnskap lagt ved:	Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	Regnskapslovens alminnelige regler
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet:	Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Stig Skjøstad
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	25.05.2024

Grunnlag for avgivelse

År 2023: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2022: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2023

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 30.07.2025

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Kontingenter	7	236 932 000	219 278 000
Veitjenesten		272 358 000	259 895 000
Andre driftsinntekter		156 840 000	155 295 000
Sum inntekter		666 131 000	634 468 000
Kostnader			
Varekost		93 000	276 000
Direkte veitjenestekostnader		230 778 000	221 870 000
Lønn og andre personalkostnader	8	175 526 000	177 881 000
Ordinære avskrivninger		24 319 000	23 646 000
Andre driftskostnader	9	259 358 000	238 822 000
Sum kostnader	10	690 074 000	662 495 000
Driftsresultat		-23 943 000	-28 027 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		599 000	599 000
Andre finansinntekter		44 834 000	19 243 000
Sum finansinntekter		45 433 000	19 842 000
Finanskostnader		9 992 000	4 906 000
Kapitalfond Øvingsbaner		1 514 000	1 765 000
Driftsfond Øvingsbaner		-2 555 000	-2 902 000
Sum finanskostnader		8 951 000	3 770 000
Netto finans		36 482 000	16 073 000
Ordinært resultat før skattekostnad		12 539 000	-11 954 000
Skattekostnad på resultat	11		
Ordinært resultat etter skattekostnad		12 539 000	-11 954 000
Årsresultat	12	12 539 000	-11 954 000
Årsresultat etter minoritetsinteresser		12 539 000	-11 954 000

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Totalresultat		12 539 000	-11 954 000
Overføringer og disponeringer			
Overføring til/fra utviklingsfond		-1 710 000	-16 837 000
Avsatt til annen egenkapital		14 249 000	4 883 000
Sum overføringer og disponeringer		12 539 000	-11 954 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Immaterielle eiendeler		10 038 000	14 485 000
Utsatt skattefordel	11		
Sum immaterielle eiendeler		10 038 000	14 485 000
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.l	8	62 019 000	65 003 000
Transportmidler, inventar o.l.	8		
Skip og flytende installasjoner	8		
Maskiner, inventar o.l.	8	13 501 000	15 246 000
Sum varige driftsmidler	8	75 521 000	80 249 000
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	13, 14	215 100 000	215 100 000
Investering i annet foretak i samme konsern	13, 14		
Lån til foretak i samme konsern		4 527 000	8 019 000
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	13	9 295 000	11 244 000
Sum finansielle anleggsmidler		228 922 000	234 363 000
Sum anleggsmidler		314 481 000	329 097 000
Omløpsmidler			
Varer			
Sum varer		843 000	946 000
Fordringer			
Kundefordringer	13, 15	18 107 000	16 619 000
Fordring konsernselskaper		1 777 000	1 944 000
Andre kortsiktige fordringer	15, 16	22 788 000	24 313 000
Sum fordringer	16	42 672 000	42 875 000
Investeringer			
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter		218 776 000	54 782 000
Sum investeringer		218 776 000	54 782 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	17	273 737 000	398 407 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		273 737 000	398 407 000
Sum omløpsmidler		536 028 000	497 011 000
SUM EIENDELER		850 509 000	826 108 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Utviklingsfond		115 983 000	117 693 000
Veitjenestefond		41 100 000	41 100 000
Annen egenkapital		356 946 000	342 698 000
Sum opptjent egenkapital		514 029 000	501 491 000
Sum egenkapital	12	514 029 000	501 491 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser			35 000
Utsatt skatt	11		
Kapitalfond		33 253 000	31 739 000
Driftsfond		25 805 000	28 360 000
Sum avsetninger for forpliktelser		59 058 000	60 134 000
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	16, 18		
Øvrig langsiktig gjeld	15, 16, 18	68 723 000	61 227 000
Sum annen langsiktig gjeld	18	68 723 000	61 227 000
Sum langsiktig gjeld		127 781 000	121 361 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13, 15	42 834 000	43 623 000
Betalbar skatt	11		
Skyldige offentlige avgifter		11 119 000	9 449 000
Kortsiktig konserngjeld		2 082 000	1 968 000
Periodisert kontingenter		84 813 000	89 424 000
Annen kortsiktig gjeld	15	67 852 000	58 793 000
Sum kortsiktig gjeld		208 699 000	203 256 000
Sum gjeld		336 480 000	324 617 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		850 509 000	826 108 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Kontingenter		236 932 000	219 278 000
Veitjeneste		272 358 000	259 895 000
Teste- og kontrollinntekter		249 990 000	231 595 000
Annen driftsinntekt		471 339 000	422 684 000
Sum inntekter		1 230 621 000	1 133 452 000
Kostnader			
Varekostnad		77 667 000	63 834 000
Direkte veitjenestekostnader		230 778 000	221 870 000
Lønnskostnad		450 212 000	425 129 000
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler		64 972 000	55 544 000
Annen driftskostnad		421 150 000	396 056 000
Sum kostnader		1 244 779 000	1 162 433 000
Driftsresultat		-14 159 000	-28 981 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Andre finansinntekter		62 697 000	33 089 000
Driftsfond Øvingsbaner		2 555 000	2 902 000
Sum finansinntekter		65 251 000	35 990 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern		10 437 000	9 558 000
Kapitalfond Øvingsbaner		1 514 000	1 765 000
Sum finanskostnader		11 951 000	11 323 000
Netto finans		53 301 000	24 667 000
Ordinært resultat før skattekostnad		39 142 000	-4 314 000
Skattekostnad på ordinært resultat		1 136 000	1 850 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		38 006 000	-6 164 000
Årsresultat		38 006 000	-6 164 000
Minoritetsinteresser		1 432 000	2 337 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Årsresultat etter minoritetsinteresser		36 574 000	-8 501 000
Totalresultat		36 574 000	-8 501 000
Overføringer og disponeringer			
Overføring til Utviklingsfond		-1 710 000	-16 837 000
Annen egenkapital		39 716 000	10 673 000
Sum overføringer og disponeringer		38 006 000	-6 164 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Immaterielle eiendeler		31 647 000	33 276 000
Goodwill		6 178 000	640 000
Sum immaterielle eiendeler		37 825 000	33 916 000
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom		173 769 000	169 687 000
Maskiner og anlegg		73 141 000	58 713 000
Sum varige driftsmidler		246 910 000	228 400 000
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap		15 000	15 000
Lån til lokalavdelinger		4 527 000	8 019 000
Sum finansielle anleggsmidler		4 542 000	8 034 000
Sum anleggsmidler		289 277 000	270 350 000
Omløpsmidler			
Varer			
Sum varer		6 526 000	6 064 000
Fordringer			
Kundefordringer		33 822 000	30 284 000
Andre kortsiktige fordringer		53 883 000	54 323 000
Sum fordringer		87 706 000	84 607 000
Investeringer			
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter		218 776 000	54 782 000
Sum investeringer		218 776 000	54 782 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter o.l.		344 133 000	479 874 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		344 133 000	479 874 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Sum omløpsmidler		657 141 000	625 328 000
SUM EIENDELER		946 418 000	895 678 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Utviklingsfond		115 983 000	117 693 000
Veitjenestefond		41 100 000	41 100 000
Annen egenkapital		340 150 000	301 866 000
Sum opptjent egenkapital		497 234 000	460 660 000
Minoritetsinteresser		18 575 000	17 143 000
Sum egenkapital		515 809 000	477 803 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser			69 000
Utsatt skatt		544 000	1 234 000
Kapitalfond		33 253 000	31 739 000
Driftsfond		25 805 000	28 360 000
Sum avsetninger for forpliktelser		59 602 000	61 401 000
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		8 917 000	9 417 000
Øvrig langsiktig gjeld		69 517 000	63 404 000
Sum annen langsiktig gjeld		78 433 000	72 821 000
Sum langsiktig gjeld		138 035 000	134 222 000
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		73 272 000	71 827 000
Betalbar skatt		1 826 000	1 617 000
Skyldig offentlige avgifter		32 177 000	31 179 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Kortsiktig konserngjeld		84 813 000	89 424 000
Annen kortsiktig gjeld		100 485 000	89 605 000
Sum kortsiktig gjeld		292 574 000	283 652 000
Sum gjeld		430 609 000	417 874 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		946 418 000	895 678 000

HOVEDSTYRETS ÅRSBERETNING 2023

Virksomhetens art og lokalisering

Norges Automobil-Forbund (NAF) er en uavhengig, medlemsstyrt forbruker- og interesseorganisasjon som ivaretar medlemmenes behov som trafikant. NAF skal hjelpe medlemmene gjennom å tilby et attraktivt fellesskap og gunstige fordeler, samt kjempe for medlemmene gjennom markant samfunnspåvirkning for å sikre trygg, effektiv og miljøvennlig samferdsel.

Forbundet omfatter også virksomheten i NAF Øvingsbaner, som driftes etter avtale med Statens vegvesen. I henhold til denne avtale skal denne virksomheten være selvfinansierende, og årsresultatet avregnes mot øvingsbanenes driftsfond. NAF Lånkesenteret AS er 100% eiet av Forbundet, og har som formål å forvalte driften på Lånkebanen i Stjørdal.

NAF AS omfatter test, kontroll og verkstedtjenester på biler med ved de ulike NAF-sentere rundt om i landet. NAF AS eier også 64,37 % av aksjene i NAF Trafikksenter AS, populært kalt Vålerbanen. Dette er et av Europas største trafikksikkerhetssentre, som ligger i Våler, Solør.

SOS Veihjelp AS drifter veitjenesten for medlemmene med et landsdekkende nett av bilbergere med tilhørende alarmsentral. Dette er et selskap hvor SOS International AS har en 66 % eierandel og hvor NAF AS eier de resterende 34 %.

Utflukt AS har som formål om å være en aktør som aktivt kan bidra til å utvikle campingnæringen. Gjennom datterselskapene Utflukt Camp Invest AS og Utflukt NAF Camp AS driftes og forvaltes ulike camping-plasser og konsepter, herunder også NAF Camp-kjeden. NAF AS eier 50% av aksjene i Utflukt AS.

NAF har sin administrasjon i Oslo, men er geografisk til stede i hele landet gjennom 54 NAF Sentre og 27 øvingsbaner. Den frivillige delen av virksomheten drives gjennom 67 lokale avdelinger som omfatter over 1.100 tillitsvalgte og frivillige.

Medlemsutvikling

NAF hadde ved årsskiftet 492.300 medlemmer, hvilket er en økning på 3.800 i forhold til fjoråret. Styret er godt tilfreds med et stabilt medlemstall gjennom nok et år. Styret ser samtidig at medlemsbehovene er i endring, og det er ulik forbrukeradfærd hos de forskjellige generasjonene. Det arbeides derfor aktivt med å tilpasse konsepter og tjenester til de ulike gruppene. Utviklingen av NAF MC har fortsatt gjennom året med ca 4.000 nye medlemmer til nå nesten 15.300 medlemmer. Tilsvarende har NAF Sykkel ved utgangen av 2023 nesten 14.500 abonnementer, hvilket er en økning på 4.700.

NAF scorer godt hos medlemmene gjennom Norsk Kundebarometer (i regi av BI) som kårer Norges mest fornøyde kunder. NAF havnet her på en 43. plass i 2023. Denne målingen viser at arbeidet med å sette medlemsverdi i sentrum for alt arbeid og utvikling merkes blant medlemmene.

Regnskap, fortsatt drift, disponering av årsresultatet

Konsernets totale driftsinntekter i 2023 var på 1.230 millioner kroner, som er en økning på 97 millioner kroner fra året før. Omsetningsveksten kan i hovedsak knyttes til økte kontingent- og veihjelpsinntekter med 30 millioner kroner som følge av flere medlemmer og prisjusteringer, samt fortsatt vekst i NAF AS. Her har våre test, kontroll og verkstedtjenester vokst med nærmere 60 millioner kroner i løpet av året som følge av økt etterspørsel og økt kapasitet. Medlemskontingenten utgjorde 19,2% av NAFs totale inntekter i 2023.

Gjennom 2023 har den kollektive veitjenesteordningen hatt noe høyere enhetskostnader enn året før som følge av økte transportkostnader, men med en relativt stabil bruksfrekvens. Det er forventet at netto veitjenestekostnader vil fortsette å øke noe også for 2024. Veitjenesteordningen er forsikret i Gjensidige. Det er i 2023 bokført 8,7 millioner kroner under finansinntekter som et resultat av mottatt kundeutbytte fra Gjensidige.

NAF er en organisasjon som i stor grad er avhengig av den kompetanse som ligger hos de ansatte, og lønn og honorarer utgjorde 36,2 % av de totale driftskostnadene i 2023.

Investeringene i 2023 på 99,3 millioner kroner er hovedsakelig relatert til it-løsninger og utbygging oppgradering av verksted/driftsanlegg. NAF har ingen forsknings- og utviklingsaktiviteter utover det som følger av normal drift. NAF har over de senere år hatt en positiv kontantstrøm fra de operasjonelle aktivitetene, og konsernet har 344 millioner kroner i likvide midler ved årsskiftet. I tillegg har konsernet plassert 219 millioner kroner i likvide aksje- og obligasjonsfond.

Forbundets årsresultat etter skatt ble et overskudd på 12,5 millioner kroner som er ca 24 millioner kroner bedre enn året før. Denne forbedringen skyldes i all hovedsak økte finansinntekter som følge av et høyere rentenivå og god avkastning på plasseringene i aksje- og obligasjonsfond. Gjennom året har det også vært en betydelig investering over drift knyttet til satsning på nye produkter og tjenester hvorav 19,9 millioner kroner er finansiert av utviklingsfondet. Årets overskudd gir også mulighet for en ny avsetning til dette formålet slik at ved disponering av resultat i Forbundet tilbakeføres netto 1,7 millioner kroner fra utviklingsfondet, som sammen med årets overskudd, gir en total disponering på 14,2 millioner til annen egenkapital.

Konsernresultatet ble et overskudd på 38,0 millioner kroner etter skatt. Virksomheten i NAF AS har gjennom mange år hatt en god utvikling og en betydelig vekst, og har i 2023 gjennomført et konsolideringsår med blant annet betydelig fokus på utvikling og kompetanseutvikling for å stå styrket til videre vekst. Her er det også lagt inn større utviklingskostnader knyttet til området NAF Sykkel.

Regnskapet for NAF og NAFs datterselskaper er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Konsernets egenkapital pr. 31.12.23 var på 515,8 millioner kroner. Styret er av den oppfatning at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets balanse, resultat og finansielle utvikling.

Konkurransen og samarbeidsforhold

Både den forretningsmessige delen av virksomheten og medlemsdelen er i betydelig og økende grad utsatt for konkurranse fra andre aktører i markedet, som i stadig økende omfang prøver å kopiere NAFs medlemskonsept og medlemsfordeler. Innenfor vår sektor ser vi også at en betydelig bransjeutglidning er på gang, og hvor vi må forholde oss til nye og kjente aktører på en ny måte. Det faktum at vi grunnleggende er en ideell, uavhengig og medlems-eid organisasjon gir oss imidlertid en ekstra dimensjon og et godt utgangspunkt for å møte denne konkurransen.

På test- og kontrollvirksomheten utfordres virksomheten først og fremst fra landets bilverksteder, men også som følge av utvidede garantiperioder på nye biler. NAF har til tross for den økende konkurransen likevel greid å opprettholde sin posisjon på test og kontroll, og har i 2023 en markedsandel på PKK (EU-kontroll) på 7,1%. NAF har i 2023 videreført verkstedtjenestene på flere lokasjoner, og vil fortsette med dette i 2024. Denne tjenesten har blitt tatt svært godt imot blant våre medlemmer, og 42 av våre NAF Senter er nå godkjente verksteder. Det letes etter ytterligere muligheter for å øke distribusjon og tilstedeværelse, og som et ledd i dette kjøpte NAF AS bilverkstedet Jessheim Bil AS i januar 2023.

Stadig flere av våre medlemmer har gjort overgangen til el-bil, og enda flere vil gjøre det de nærmeste årene. NAF har stort fokus på å gjøre denne overgangen for forbrukerne så lett som mulig, og bruker betydelige ressurser på dette ved politisk påvirkning for bedre rammebetingelser og nødvendig offentlig tilrettelegging. Samtidig har vi investert i det som er blitt verdens største el-biltest, «El-prix», hvor vi setter fokus på god forbrukerinformasjon knyttet til rekkevidde og lading. Det er også investert betydelig i kompetanse og sertifisering knyttet til håndtering av elbil på våre teststasjoner, verksteder og bilbergere.

NAF har i 2023 videreutviklet og fornyet mange av våre samarbeidsforhold. Viktige samarbeidspartnere for våre medlemsfordeler gjennom året har vært Gjensidige, SOS International, Eika, Dekkmann, Circle K, Hertz og Leaseplan. NAF er et aktivt medlem av FIA, som ble grunnlagt i 1904 og er representert i 146 land, og som er en betydelig påvirkende og tilrettelegger for mobilitet og motorsport i verden. NAF er også aktiv i ARC som er FIAs nettverk i Europa knyttet til veihjelp.

Finansiell risiko

Organisasjonens medlemsmasse og konsernets kundemasse er bredt og variert sammensatt, og det foreligger etter styrets oppfatning ikke noen tapsrisiko av betydning. Utover det som er nevnt under

konkurransen og samarbeidsforhold er NAF ellers ikke eksponert for noen markedsrisiko av vesentlig art. Konsernet har verken omsetning eller kostnader av betydning i utenlandsk valuta, og er dermed i svært beskjeden grad eksponert for valutarisiko.

Som følge av at NAF gjennom årene har bygget opp en større likviditetsreserve, har NAF valgt å plassere deler av sin overskuddslikviditet hos Formue som en uavhengig kapitalforvalter. Her er det valgt en moderat risikoprofil med 60% i renteinvesteringer og 40% i aksjeinvesteringer gjennom ulike fond.

For øvrig har NAF ingen andre investeringer i aksjer eller andre verdipapirer, så vår risiko knyttet til kurssvingninger er begrenset. NAF er i beskjeden grad eksponert for svingninger i rentenivået. Langsiktig gjeld i Forbundet er til NAFs egne lokalavdelinger. NAF har en finanspolicy der minimering av finansiell risiko er et viktig element. Både Forbundet og konsernet som helhet har hatt en positiv kontantstrøm fra de operasjonelle aktiviteter gjennom flere år, og virksomheten har en god likviditet.

NAF har en konsernforsikring som dekker styremedlemmer samt daglig leder og andre ansatte som kan pådra seg et selvstendig ledelsesansvar i konsernselskapene for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Forretningsmessig utvikling og fremtidsutsikter

NAF har ikke som formål å maksimere det økonomiske overskuddet av virksomheten, men er avhengig av positive økonomiske resultater over tid for å kunne tilfredsstille medlemmenes behov best mulig.

Styret er dermed fornøyd med årets resultat, og belaster også utviklingsfondet påløpte kostnader gjennom året til særskilte utviklingsaktiviteter som fondet tillater. Bruk av fondet er nødvendig for å sikre utvikling av nye produkter, tjenester og medlemsfordeler til eksisterende og nye brukergrupper. Markedet forventes å være preget av mange endringer fremover knyttet til ny teknologi, bransjeglidning, økt digitalisering og endret forbrukeradferd.

NAF er ikke på kort sikt særlig eksponert for svingninger i de økonomiske konjunkturer, rentenivået eller den politiske situasjonen. Styret vurderer at Forbundet har en tilfredsstillende egenkapital.

Strategi og organisasjon

Formålsparagrafen tydeliggjør at NAF er en medlemsstyrt og uavhengig interesseorganisasjon for trafikantene. Den strategiske retningen vedtas av Landsmøtet i NAF, og planlegges revidert i 2024 for den kommende 4-årsperioden. Styret nedfeller så sin strategiske handlingsplan som har ett rullerende 2-års perspektiv, og den revideres ved behov i tråd med endringer og trender som måtte påvirke NAFs strategiske valg. Styrets arbeid med strategi har gjennom året blitt en enda mer sentral del av styrets arbeid, og det er investert ytterligere i både tid og ressurser inn i dette arbeidet.

Overgangen fra biler med fossilt drivstoff til elektrisitet skjer i stadig økende grad, noe som er utfordrende for samfunn og forbrukerne. NAF har gode løsninger her, men vil fortsette å ta en enda mer synlig rolle for å bidra til at denne overgangen skal kunne skje så smidig som mulig. En ny strategi knyttet til bilhold har vært under arbeid gjennom året, og det er særlig posisjonen inn mot brukt bil som vil bli prioritert i det kommende året. Videre vil utvikling av lokalt medlemsengasjement med utgangspunkt i trafikksikkerhet fortsette å være et viktig område fremover. Styret ønsker også at NAF i enda større grad skal være en tilpasningsdyktig organisasjon som raskt er i stand til å levere i tråd med medlemmenes behov.

Medlemmer som er MC-eiere/brukere fortsetter å få sitt tilbud gjennom NAF MC. Dette videreføres sammen med NAF Sykkel, som er en tjeneste knyttet til syklistene med utgangspunkt i et forsikringsgodkjent sykkelregister. Styret har også gjennom flere år arbeidet for en demokratisering av norsk motorsport, og har støttet etableringen av Motorsport Norge. Det mobile NAF-senteret har hatt en god drift gjennom året, og har forsterket vår synlighet i de nordligste fylkene.

NAF i media

2023 var et godt år for NAF i media, med betydelig tilstedeværelse i redaksjonelle og sosiale medier. NAF opprettholdt sin innflytelse og fortsatte å sette dagsorden i politiske saker. I tillegg var NAF

fremtredende i forbrukerorienterte saker, hvor det ble holdt et jevnt og høyt trykk på tips/opplæring, trafiksikkerhet og forbrukertester.

Det totale antallet artikler og innslag i etermediene endte på 7 227 eksponeringer, noe som er en svak nedgang fra rekordåret 2022. Medieindeksen som måler kvaliteten i oppslagene var i 2023 den høyeste som er målt siden målingene startet, og viser evne til å sette dagsorden med egne saker.

I et år med høye priser, nye elbilavgifter, økte bompenger og trange veibudsjetter, så var det mange politiske saker som var viktige for medlemmene. NAF greide i stor grad å kapitalisere på det politiske klimaet og hadde tydelig sakseierskap og var agendasettende i flere saker. Dette gjorde seg spesielt synlig i forbindelse med statsbudsjettet i oktober og i forbindelse med den store elbiltesten El Prix.

I sosiale medier økte både engasjement og antall følgere, og i etermediene oppnådde NAF en ytterligere økning fra rekordåret 2022, hvor økningen fra året før var på hele 177%.

Motor og motor.no holder samme stabilt gode kurs som de senere årene, og har befestet sin posisjon som Norges ledende magasin og nettsted for bilnyheter, bilhold og forbrukerrettigheter. Papirtutgaven av Motor, som sendes medlemmene fire ganger i året, er landets mest leste redaksjonelle magasin med 642.717 lesere.

Nettstedet motor.no har fortsatt prioritering av saker om elbiler og forbrukerrettigheter, og har styrket sin helt dominerende posisjon i lesermarkedet på feltet. Nettstedet hadde en økning i antall brukere på 37 % til 6,8 millioner brukere.

Politisk påvirkning og profilering av interessepolitikk

En viktig del av det politiske arbeidet er å skape oppmerksomhet og opinion gjennom mediene. Den rekordhøye medieindeksen for 2023 skyldes i hovedsak at hele 85% av omtalen til NAF var ønsket publisitet med tydelig budskapsformidling og god eksponeringsgrad. Politiske saker, sammen med saker om tips og råd, utgjorde hovedtyngden av medieomtalen.

I arbeidet opp mot politiske myndigheter har NAF holdt fast ved kravene om bedre veivedlikehold, lave bilavgifter, utfasing av bompenger og en mer forbrukervennlig elbilpolitikk. I en periode med høy prisvekst har vi brukt mye av vårt politiske arbeid på å få ned utgiftene og avgiftene forbundet med bilhold. I samarbeid med Norstat har vi også i 2023 kjørt en halvårlig elbilmonitor, med rundt 1000 elbilister og tilsvarende mange bensin- og dieselbilister, for å ta temperaturen på folks holdning til elbil. Dette bidrar til økt innsikt knyttet til folks problemer og behov i overgangen til elbil, og som igjen kan omformuleres til politiske krav.

Våren 2023 fikk NAF gjennomslag for mer til vedlikehold, da regjeringen bevilget en milliard ekstra til drift og vedlikehold av riksveiene. Regjeringen har samtidig besluttet at vedlikeholdsbehovet på vei skal vektles høyere når staten bevilger penger til kommuner og fylker. Dette er et viktig skritt i retning av det NAF har krevet i lang tid.

Det har blitt tryggere å kjøpe bruktbil fra forhandler. Stortinget har vedtatt endringer i forbrukerkjøpsloven som sikrer bedre beskyttelse for forbruker ved kjøp av bil. NAF har fått mange viktige gjennomslag i arbeidet med disse lovendringene.

NAF fikk gjennomslag for at regjeringen ikke skulle øke vektavgiften på nye elbiler, momsfordelen for elbil er fredet ut 2024, og at det ikke blir dyrere å eie bensin- eller dieselbil. I budsjettet for 2024 kutter regjeringen veibruksavgiften på bensin og diesel. NAF jobber for mer vei for pengene, rimeligere utbygginger og derfor mindre bruk av bompenger. I tråd med innspillene fra NAF innførte regjeringen nye standarder for veibygging i Norge. Dette var en viktig milepæl i arbeidet for å få til bedre og billigere veitransport for medlemmene.

Juridisk og teknisk rådgivning

NAFs rådgivningstjenester har hatt en økning i antall saker i 2023 sammenlignet med 2022. Dette gjelder også tvister til behandling i forliksråd og rettsprosesser, noe som har bidratt til noe økte inntekter fra advokatvirksomheten.

Av henvendelsene til NAF Advokat utgjør 60 % av henvendelsene problemstillinger knyttet til kjøp og salg av bil. Forsinket levering av nye biler har vært en av problemstillingene i 2023 som mange medlemmer har vært i kontakt med NAF Advokat om. Dette på grunn av at forsinkelsene medførte en prisøkning i form av nye avgifter. Andre aktuelle problemstillinger har vært spørsmålet om høy vekt på enkelte nye elbiler, noe som har gitt utfordringer i forhold til antall passasjerer i bilen og bagasje som kan tas med i bilen før overskridelse av vektbegrensninger.

I november ble det avholdt nettmøte, hvor temaet var kjøp og salg av bruktbil. Det var stor interesse fra både medlemmer og ikke-medlemmer, og ca. 200 spørsmål ble besvart og publisert fortløpende. I tillegg var det sending fra studio, hvor noen av spørsmålene ble besvart direkte.

NAF Advokat jobber også med enkelte større generelle forbrukersaker, bl.a. spørsmålet om tilgang til data i bil. Dette er også noe vår internasjonale paraplyorganisasjon FIA har stort fokus på, og NAF Advokats deltagelse i arbeidsmøter i FIA gir oss en viktig tilknytning til det arbeidet som gjøres i EU med hensyn til ny lovgivning.

Intern finansiering

Lokalavdelingene skal i henhold til NAFs vedtekter plassere sin overskuddslikviditet i NAF Finans, et konsernkontosystem som Forbundet har etablert for dette formål. Lokalavdelingene kan også søke om lån i NAF Finans. Alle 67 lokalavdelingene samt 4 MC klubber hadde pr. 31.12.23 innskudd i NAF Finans med i alt 92,7 millioner kroner mens 5 lokalavdelinger hadde lån i NAF Finans med totalt 8,3 millioner kroner. Differansen mellom innskudd og utlån, 84,4 millioner kroner ved årsskiftet, disponeres av og bidrar til god likviditet i Forbundet.

Tillitsvalgte, lokalavdelinger og frivillighet

Landsmøtet ble i 2023 avholdt i Stavanger. I tillegg ble det avholdt regionsmøter med bred deltakelse fra lokalavdelingene, noe kurs og seminarer. Aktivitetsnivået var tilbake til normalen etter pandemien, med aktiviteter innen trafiksikkerhet, lokal politisk påvirkning, kursvirksomhet og medlemspleie.

Konseptet «Helt Super Skolevei» ble etablert i 2022 og videreført i 2023. Målet er å engasjere frivillige, spesielt foreldre, til å bidra til tryggere skolevei for barna. I 2023 har vi gjennomført 17 aksjoner ved ulike skoler og engasjert over 800 til å stå trafikkvakter ved skolen. Videre erfarer vi aksjonene også medfører oppmerksomhet og påvirkning inn mot lokale politikere, slik at varige endringer blir vedtatt.

NAFs interne aktivitetsfond fikk innbetalt drøyt 4,22 million kroner fra 32 lokalavdelinger med regnskapsmessig overskudd i 2022. Fondet bidro med ca. 0,88 millioner kroner i støtte til lokale aktiviteter og prosjekter rettet mot lokalavdelingene. Ved årets slutt var det 7,57 millioner kroner i disponible midler i fondet. Lokalavdelingene mottok i 2023 samlet 3,74 millioner kroner i momskompensasjon innenfor ordningen for frivillige organisasjoner.

Kultur og arbeidsmiljø

NAF har gjennom flere år arbeidet med å utvikle kultur og ledelse hvor åpenhet og tillit er sentrale bærebjelker. Organisasjonen gir svært gode tilbakemeldinger på kulturen vi har bygd sammen, bla. gjennom den årlige medarbeiderundersøkelsen. NAF er sertifisert av Greate Place To Work som en god arbeidsplass.

NAF gjennomfører hvert annet år en samling for alle medarbeidere i hele landet, og i august 2024 vil vi avholde en egen NAF Festival på Vålerbanen for alle ansatte og tillitsvalgte i NAF. Her vil stolthet og felleskap bli dyrket sammen med at vi feirer våre første 100 år som organisasjon.

Selv om utviklingen går i riktig retning, er NAF fortsatt en organisasjon med betydelig overvekt av menn både blant tillitsvalgte og ansatte. Vår målsetting er at NAF skal være en organisasjon med full likestilling mellom kjønnene, noe det også jobbes aktivt med både i administrasjonen og i tillitsmannsapparatet. Styret anser ikke at det i NAF foregår diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk religion, livssyn, seksuell orientering eller kjønn. Det vises her til Likestillingsredegjørelsen som er en del av årsrapporten. Organisasjon har også tydelige varslingsrutiner om slike hendelser skulle oppstå.

Totalt hadde konsernet 488 ansatte ved årets slutt, og de utgjorde 479 årsverk. Antall årsverk er en økning fra fjoråret med 8 årsverk, og skyldes i all hovedsak økt aktivitet i NAF AS. Antall kvinner var 91 eller 22,9 % av totalen. Konsernledelsen i NAF består av 8 medlemmer, hvorav 3 er kvinner. I styret er 6 av 11 medlemmer kvinner. Sykefraværet lå på 5,34 % av total arbeidstid, hvilket er noe høyere enn konsernets målsettinger. Konsernet har kontinuerlig fokus på tiltak som reduserer sykefravær, og har over tid hatt tett oppfølging av sykemeldte som har gitt gode resultater. Det har vært innrapportert 3 tilfeller av arbeidsulykker i 2023, hvorav ett av tilfellene utløste en langtidssykemelding på 4 måneder.

Bærekraft og samfunnsansvar

NAF har en overordnet ambisjon om at vi skal være en virksomhet som tar ansvarlige valg og sikrer at det vi utvikler og leverer er bærekraftig både i dag og i fremtiden. Som Nordens største forbrukerorganisasjon har vi en stor påvirkningskraft og et stort ansvar. I kraft av vår rolle skal vi være forbrukerens representant og bidra til at våre medlemmer tar bærekraftige mobilitetsvalg. Vi har i 2023 vedtatt en ny strategi innenfor bærekraft. NAF ønsker å være en rollemodell innenfor bærekraft, og det skal i tiden fremover arbeides med å definere hvilke steg vi må ta som organisasjon for å komme dit.

For NAF er det 5 mål innenfor FNs bærekrafts mål som er spesielt sentrale innenfor vår virksomhet. «God helse og livskvalitet» er det naturlig at NAF velger i lys av vårt formål og på vegne av våre ansatte, medlemmer og samfunn. «Industri, innovasjon og infrastruktur» fordi vi som samfunnsaktør har en viktig rolle når det gjelder å bidra til en bærekraftig infrastruktur i Norge og «Bærekraftige byer og lokalsamfunn» fordi vi som medlemsorganisasjon hele tiden kjemper for at våre medlemmer og forbrukere får muligheten til å forflytte seg på en trygg, effektiv og miljøvennlig måte. «Ansvarlig forbruk og produksjon» fordi våre produkter og tjenester er og skal være bærekraftige. Vi ser at NAF på alle disse målområdene kan gjøre en positiv forskjell igjennom vår virksomhet, og «Samarbeid for å nå målene» er det som er nødvendig for å gjøre dette enda mer kraftfullt.

I 2023 kom NAF på en 17. plass av 159 bedrifter under BIs bærekraftsbarometer, denne undersøkelsen måler hvor bærekraftige norske virksomheter er sett fra kundenes ståsted. Vi har falt ned noen plasseringer siden året før, og årsaken til dette kan være et forbedringspotensial når det gjelder å kommunisere vårt bærekraftsarbeid.

NAF har en viktig rolle i overgangen fra fossilt til elektrisk bilpark, og også over til andre transportformer. Vi vet at bilen vil være sentral i folks hverdagsreise i uoverskuelig tid fremover. Trafikantbarometeret (2023) viser at det fortsatt er mange også i byområdene som er avhengig av bilen for å få hverdagen til å gå opp. Våre medlemmer disponerer rundt 25% av den private bilparken i landet og majoriteten skal over på nullutslippsbiler. Vi tror det er gjennom rådgivning og påvirkning innenfor dette området, kombinert med tilpassede produkter og tjenester at vi kan ha størst påvirkning på kort sikt. Transport står for en stor andel av norske klimagassutslipp, og i tillegg leder mange transportformer til lokal luftforurensing. Vi har gjort en ca beregning på våre medlemmers utslipp, og til sammen har disse et avtrykk på 639 753 tonn Co2 ekvivalenter per år. Vi skal hjelpe medlemmene våre i det grønne skiftet, og skal selv gå foran og skape de gode løsningene.

I 2023 har vi deltatt i flere samarbeidsprosjekter, hvor prosjektet CELECT i samarbeid med blant annet Transportøkonomisk institutt (TØI) er sentralt. Prosjektet har som hovedmål å «Bidra til en rettferdig og bærekraftig utskifting av bilparken, basert på et livsløpsperspektiv og sirkulærøkonomiske prinsipper». Vi har også etablert et samarbeid med Kriminalomsorgen hvor vi sammen ser på muligheter for rekruttering til bilmekanikere.

For 2023 leverer vi vårt klimaregnskap for avtrykk presentert i Co2-ekvivalenter i forhold til Greenhouse Gas Protocol (GHG Protokollen). Dette ligger som et vedlegg til årsrapporten. Vi ser at vi har et større avtrykk i år, årsaken til dette er at vi har fått inn flere kilder og et mer fullstendig klimaregnskap enn året før. Vår egen virksomhet har i liten grad negativ miljømessig påvirkning, og vårt avtrykk knyttes i hovedsak opp mot avfall, energiforbruk og transport. Vi jobber kontinuerlig med tiltak for å redusere forbruket vårt. I 2023 miljøsertifiserte vi vårt hovedkontor og NAF Senter i Trondheim, og vi er nå i gang med sertifisering av flere sentre, øvingsbaner og lokalavdelinger. Vi ser at det å ta bærekraft ned til konkrete tiltak er viktig både for å øke bevissthet internt og for å skape et engasjement og en positiv kultur knyttet til vårt bærekraftsarbeid.

I tråd med den nye åpenhetsloven som trådte i kraft 1. juli 2022, gjennomfører vi aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer «OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv». Vårt hovedfokus ligger på hvordan vår virksomhet påvirker mennesker, både i og utenfor virksomheten. Vår aktsomhetsvurdering ligger tilgjengelig på www.naf.no.

Oslo, 7. mars 2024
Hovedstyret i Norges Automobil-Forbund

Tor Arne Litlere
President

Knut Arild Christiansen
visepresident

Lisbeth Nygård
Styremedlem

Knut Egil Hagen
Styremedlem

Hans Petter Lindstad
Styremedlem

Christine Revheim-Hansen
Styremedlem

Anita Lunde Warberg
Styremedlem

Irene Teige Killi
Styremedlem

Jan Olav Haarsaker
Styremedlem

Gøril Bakken
Styremedlem

Anette Berve
Styremedlem

Stig Skjøstad
adm.dir

Norges Automobil-Forbund

Resultatregnskap (1 000 kr)

	Noter	NAF		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Driftsinntekter:					
Kontingenter	2	236 932	219 278	236 932	219 278
Veitjenesten		272 358	259 895	272 358	259 895
Teste- og kontrollinntekter		0	0	249 990	231 595
Andre driftsinntekter	2	156 840	155 295	471 339	422 684
Sum driftsinntekter		666 131	634 468	1 230 621	1 133 452
Driftskostnader:					
Varekost	2	93	276	77 667	63 834
Lønn og andre personalkostnader	3 og 4	175 526	177 881	450 212	425 129
Direkte veitjenestekostnader		230 778	221 870	230 778	221 870
Ordinære avskrivninger	9	24 319	23 646	64 972	55 544
Andre driftskostnader	5	259 358	238 822	421 150	396 056
Sum driftskostnader		690 074	662 495	1 244 779	1 162 433
Driftsresultat		-23 943	-28 027	-14 159	-28 981
Finansinntekter og -kostnader:					
Finansinntekter konsernselskaper		599	599	0	0
Andre finansinntekter	2 og 14	44 834	19 243	62 697	33 089
Finanskostnader		-9 992	-4 906	-10 437	-9 558
Kapitalfond Øvingsbaner	7	-1 514	-1 765	-1 514	-1 765
Driftsfond Øvingsbaner	7	2 555	2 902	2 555	2 902
Netto finansposter		36 482	16 073	53 301	24 667
Ordinært resultat før skattekostnad		12 539	-11 954	39 142	-4 314
Skattekostnad på ordinært resultat	8	0	0	-1 136	-1 850
ÅRETS RESULTAT		12 539	-11 954	38 006	-6 164
Disponeringer og overføringer:					
Annen egenkapital	16	14 249	4 883	39 716	10 673
Overføring til/fra utviklingsfond	16	-1 710	-16 837	-1 710	-16 837
Herav majoritetens andel	16			36 574	-8 501
Herav minoritetens andel	16			1 432	2 337

Norges Automobil-Forbund

BALANSE (1000 kr)

EIENDELER	Note	NAF		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Anleggsmidler					
Immaterielle eiendeler					
Immaterielle eiendeler	9	10 038	14 485	31 647	33 276
Goodwill	9	0	0	6 178	640
Sum immaterielle eiendeler		10 038	14 485	37 825	33 916
Varige driftsmidler					
Tomter, bygninger o.l.	9	62 019	65 003	173 769	169 687
Maskiner, inventar o.l.	9	13 501	15 246	73 141	58 713
Sum varige driftsmidler		75 521	80 249	246 910	228 400
Finansielle anleggsmidler					
Investering i datterselskaper/tilknyttet selskap	11	215 100	215 100	15	15
Lån til lokalavdelinger		4 527	8 019	4 527	8 019
Lån til datterselskaper	12	9 295	11 244	0	0
Sum finansielle anleggsmidler		228 922	234 363	4 542	8 034
Sum anleggsmidler		314 481	329 097	289 277	270 350
Omløpsmidler					
Varebeholdning		843	946	6 526	6 064
Fordringer					
Kundefordringer		18 107	16 619	33 822	30 284
Fordringer konsernselskaper	13	1 777	1 944	0	0
Andre fordringer		22 788	24 313	53 883	54 323
Sum fordringer		42 672	42 875	87 706	84 607
Markedsbaserte aksjer og obligasjoner	14	218 776	54 782	218 776	54 782
Sum investeringer		218 776	54 782	218 776	54 782
Kontanter og bankinnskudd	15 + 17	273 737	398 407	344 133	479 874
Sum omløpsmidler		536 028	497 011	657 141	625 328
SUM EIENDELER		850 509	826 108	946 418	895 678

Norges Automobil-Forbund

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	NAF		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Egenkapital					
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital	16	356 946	342 697	340 150	301 866
Utviklingsfond	16	115 983	117 693	115 983	117 693
Veitjenestefond	16	41 100	41 100	41 100	41 100
Sum opptjent egenkapital		514 029	501 491	497 234	460 660
Minoritetsinteresser	16			18 575	17 143
Sum egenkapital		514 029	501 491	515 809	477 803
Avsetning for forpliktelser					
Utsatt skatt	8	0	0	544	1 234
Pensjonsforpliktelse	4	0	35	0	69
Kapitalfond	7	33 253	31 739	33 253	31 739
Driftsfond	7	25 805	28 360	25 805	28 360
Sum avsetning for forpliktelser		59 058	60 134	59 602	61 401
Langsiktig gjeld					
Pantelån	18	0	0	8 917	9 417
Øvrig langsiktig gjeld	10+17+18	68 723	61 227	69 517	63 404
Sum langsiktig gjeld		68 723	61 227	78 433	72 821
Kortsiktig gjeld					
Leverandørgjeld		42 834	43 623	73 272	71 827
Gjeld konsernselskaper	6 og 13	2 082	1 968	0	0
Betalbar skatt	8	0	0	1 826	1 617
Skyldig offentlige avgifter		11 119	9 449	32 177	31 179
Periodiserte kontingenter	1	84 813	89 424	84 813	89 424
Annen kortsiktig gjeld	19	67 852	58 793	100 485	89 605
Sum kortsiktig gjeld		208 699	203 256	292 574	283 652
Sum gjeld		336 480	324 617	430 609	417 874
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		850 509	826 108	946 418	895 678

Oslo, 7. mars 2024

Tor Arne Lillere
StyrelederKnut Arild Christiansen
NestlederLisbeth Nygård
StyremedlemIrene Teige Killi
StyremedlemChristine Roska Revheim-Hansen
StyremedlemHans Petter Lindstad
StyremedlemAnita Irene Lunde Warberg
StyremedlemChristina Hellesvik Kairies
StyremedlemJan Olav Haarsaker
StyremedlemKnut Egil Hagen
StyremedlemGøril Bakken
StyremedlemStig Skjøstad
Adm. direktør

Noter til årsoppgjøret 2023

1. Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder og anbefalinger til god regnskapsskikk.

NAF sin virksomhet, inkludert NAF Øvingsbaner, er landsomfattende, og medlemmene er tilsluttet 68 lokalavdelinger. Konsernregnskapet omfatter NAF og datterselskapene NAF Lånkesenteret AS, NAF AS med sine datterselskaper og NAF Trafikksenter AS. Konsernregnskapet er tilgjengelig på nettsiden naf.no.

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når utbyttet er vedtatt.

NAF AS har med regnskapsmessig og skattemessig virkning fra 01.01.2023 fusjonert med datterselskapene NAF Dal AS og Floveien 1 AS. Regnskapsmessig konsernkontinuitet er lagt til grunn for regnskapsføringen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Konsolideringsprinsipper

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres. Virksomhetskjøp regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden.

Regnskapsmessig inntektsføring

Kontingentinntekter og veitjenesteinntekter er ført etter opptjeningsprinsippet, og kontingentene er periodisert etter forfalls perioder pr. 31.12.2023. Salgsinntekter er ført på leveringstidspunktet, og øvrige inntekter føres etter opptjeningsprinsippet. Inntektsføring av leieinntekter foretas når inntektene opptjenes.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi med unntak for markedsbasert aksjer og obligasjoner. Kortsiktige investeringer i markedsbaserte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi pr. 31.12. Mottatt utbytte, og realiserte og urealiserte gevinster/tap, resultatføres som finansposter.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte postene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en avsetning for å dekke forventet tap.

Varebeholdning

Varebeholdningen er vurdert til den laveste av anskaffelseskost etter FIFO prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres i regnskapet og avskrives lineært over den forventede økonomiske levetid, dersom driftsmidlet har en levetid på over 3 år. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres, mens påkostninger tillegges driftsmidlets kostpris, og avskrives i takt med driftsmidlet.

Leasing

Anleggsmidler som er finansiert ved finansiell leasing er balanseført som øvrige anleggsmidler og avskrives etter samme prinsipper. Kontraktens gjenstående, ikke nedbetalte beløp er oppført som langsiktig gjeld i balansen.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Selskapet avsluttet sin ytelsesbaserte pensjonsordning med virkning fra og med 1. januar 2016 og alle ansatte har nå en innskuddsbasert pensjonsordning.

Ved innskuddsbasert pensjon betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger. Innskuddsordningen har for 2022 vært basert på 5% innskudd på lønn mellom 0 – 7,1G og 8 % mellom 7,1 – 12G. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller dermed kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

I tillegg har selskapet pensjonsavtaler med tidligere ansatte som finansieres over selskapets drift. Verdien av denne pensjonsforpliktelsen er avsatt i regnskapet. Endring i total netto pensjonsforpliktelse vises som pensjonskostnad i regnskapet.

Selskapet har videre en usikret forpliktelse gjennom avtalefestet pensjon (AFP).

Skattekostnad og utsatt skatt

Skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultatet og består av to elementer; betalbar skatt og utsatt skatt i resultatregnskapet. Utsatt skatt i resultatregnskapet er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier. Utsatt skatt avsettes som langsiktig forpliktelse i balansen. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet.

Note 2. Spesifikasjon av kontingenter, andre driftsinntekter og varekost (1000 kr)

	NAF		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Kontingenter:				
Kontingenter brutto	283 341	262 820	283 341	262 820
Andel lokalavdelingene	-46 408	-43 542	-46 408	-43 542
Kontingenter netto	236 932	219 278	236 932	219 278
Andre driftsinntekter:	2023	2022	2023	2022
Inntekter Øvingsbaner	96 171	94 517	96 171	94 517
Inntekter kundesenter	6 443	6 146	0	0
Inntekter verksted	0	0	112 549	90 634
Husleieinntekter	7 254	5 880	7 846	6 472
Vare- og delesalg	73	691	137 712	118 801
Inntekter Motor	10 131	9 192	9 948	8 979
NAF Trafikksenter AS	0	0	47 927	46 553
Provisjonsinntekter partneravtaler	4 433	4 780	4 433	6 886
Finansielle formidlingsinntekter	22 430	22 502	22 430	22 502
Diverse inntekter	9 904	11 587	32 323	27 340
Sum andre driftsinntekter	156 840	155 295	471 339	422 684
Varekost:	2023	2022	2023	2022
Varekost varer/deler for videresalg	0	0	76 882	57 061
Annen varekost	93	276	785	6 773
Sum varekost	93	276	77 667	63 834

NAF har kun salg til kunder i Norge og har således ikke omsetning mot utlandet.

Andre finansinntekter:

Det er i 2023 bokført 8,7 millioner kroner for NAF og 10,1 millioner for Konsern under Andre finansinntekter som et resultat av mottatt kundeutbytte fra Gjensidigestiftelsens ordning.

Note 3. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.. (1000 kr)

	NAF		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
<u>Lønnskostnader:</u>				
Lønninger	136 885	136 996	347 228	328 258
Leiet hjelp	3 417	4 545	3 496	4 812
Sosiale kostnader	22 009	20 033	51 778	46 799
Pensjonskostnader (ref note 4)	11 426	11 016	27 647	24 845
Reisekostnader	646	3 270	1 632	4 650
Andre personalkostnader	1 142	2 022	18 431	15 766
SUM	175 526	177 881	450 212	425 129

Antall ansatte pr. 31.12:	173,0	179,0	506,0	508,0
Antall årsverk pr. 31.12:	165,6	172,0	496,8	498,2

<u>Ytelser til ledende personer:</u>	<u>Adm Dir</u>
Lønn og feriepenger	2 770
Bonus/andre ytelser	469
Pensjon	345
SUM	3 584

Styret i Norges-Automobil Forbund består av 11 styremedlemmer + 4 varamedlemmer.

Det er utbetalt samlet kr 2 045 tusen i styrehonorarer, tapt arbeidsfortjeneste og møtegodtgjørelse for 2023, hvorav styrehonoraret utgjorde kr 982 tusen av dette.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for daglig leder, styret, styreleder eller andre nærstående parter.

Samlede lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte utgjør kr 85 tusen i NAF og kr 1 154 tusen i konsern. Lånene avdras over 1 år. Renten tilsvarer norm rente fastsatt av myndighetene.

Ved opphør av stilling som er initiert av arbeidsgiver har adm.dir en avtale med arbeidsfritak i oppsigelsestiden på 6 måneder, og 9 måneders etterlønn. Styrets leder har ingen særegen avtale ved fratredelse.

Det foreligger ingen avtale om bonus, overskuddsdeling eller lignende fordeler med daglig leder eller styrets leder.

	NAF		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
<u>Revisor:</u>				
Kostnadsført revisjonshonorar	370	222	979	536
Annen bistand	295	264	644	488
SUM	665	486	1 623	1 024

Kostnadsført revisjonshonorar og annen bistand i NAF er inklusiv merverdiavgift.

Note 4. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse (1000 kr)

	<u>NAF</u>		<u>NAF konsern</u>	
	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<i>Innskuddsbasert pensjonsordning:</i>				
Fra og med 2009 ble den ytelsesbaserte ordningen lukket, og det var da frivillig å gå over til den innskuddsbaserte pensjonsordningen. Fra og med 1.1.2016 er alle ansatte overført til innskuddsordningen. I denne ordningen føres kostnaden i sin helhet over driften, og ingen forpliktelser er balanseført.				
Kostnadsført innskuddspensjon	8 461	8 303	21 127	19 002
<i>Ny AFP ordning:</i>				
Selv om ordningen er besluttet å være en ytelsesbasert ordning, føres denne fortsatt som en innskuddsbasert ordning da man ikke har tallmateriale for å beregne forpliktelse.				
Kostnadsført AFP	2 191	2 136	5 746	5 266
<i>Tilleggspensjon > 12G</i>				
Det ble i 2014 opprettet en tilleggspensjon som nå omfatter 7 ansatte. Pensjonen kostnadsføres i sin helhet hvert år og har ingen forpliktelser utover dette.				
Kostnadsført tilleggspensjon	774	577	774	577
<i>Gavepensjon:</i>				
I forbindelse med regulering av tidligere gitt gavepensjon er det i 2013 balanseført forpliktelse for denne ordningen. Ordningen er lukket. Balanseført verdi nedskrives over 13 år.				
Balanseført forpliktelse gavepensjon	-	-35	-	-69
<i>Funksjonærtrekk ansatte:</i>				
Trekk over lønnseddel for ansatte med ytelsesbasert pensjonsordning	-	-	-	-
Total netto pensjonsmidler(+)/pensjonsforpliktelse(-)	-	-35	-	-69
Total netto pensjonskostnad (ref note 3)	11 426	11 016	27 647	24 845

Note 5. Spesifikasjon av andre driftskostnader (1000 kr)

	NAF		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Andre driftskostnader:				
Kostnad lokaler	29 637	28 828	97 505	89 033
Kjøp og leie av programvare og utstyr	45 219	47 353	66 750	69 019
Rep og vedlikehold	20 023	20 613	27 217	26 520
Leiet hjelp og honorarer	77 619	56 240	92 685	77 171
Kontorkostnader og trykksaker	21 359	23 182	23 115	24 540
Telefoni, linjeleie og porto	9 385	8 991	12 436	11 271
Transportmidler	3 222	3 256	5 974	5 308
Salg/Markedsføring	53 637	57 055	63 081	71 545
Internt kjøp og salg adm. tjenester	-15 425	-15 519	0	0
NAF Trafikksenter AS	0	0	15 831	13 427
Konsernelimineringer	0	0	-10 771	-14 167
Andre driftskostnader	14 684	8 823	27 329	22 388
Sum andre driftskostnader	259 358	238 822	421 150	396 056

Note 6. Transaksjoner med nærstående parter (1000 kr)

Nærstående part	Relasjon	Eierandel	Eierandel
		31.12.2023	31.12.2022
NAF AS	Datterselskap	100,00 %	100,00 %
NAF Lånkesenteret AS	Datterselskap	100,00 %	100,00 %
NAF Trafikksenter AS	Datterselskap	64,37 %	64,37 %
Utflukt AS	Felleskontrollert virksomhet	50,00 %	50,00 %

Salg av varer og tjenester til:	2023	2022
NAF AS	20 003	19 766
NAF Lånkesenteret AS	512	483
Utflukt AS	597	0
Sum	21 112	20 250

Kjøp av varer og tjenester fra:	2023	2022
NAF AS	6 905	7 407
NAF Trafikksenter AS	749	819
NAF Lånkesenteret AS	435	521
Sum	8 089	8 747

Kjøp og salg av varer og tjenester mellom nærstående parter er gjennomført til markedsvilkår.

Inntekter management fee/shared service:	2023	2022
NAF AS	15 425	15 519
Utflukt AS	0	78
Sum	15 425	15 597

Management fee/shared service kan dekke følgende tjenester:

- Eiendomstjenester
- Finansielle tjenester
- Regnskapstjenester
- HR-avdeling
- IT-tjenester

For ytelser til ledende personer, se note 3. For lån og sikkerhetsstillelser, se note 17.

Note 7. Drifts og kapitalfond Øvingsbaner (1000 kr)

	Kapitalfond	Driftsfond
Drifts og kapitalfond 01.01.2023	31 739	28 360
Årets resultat	1 514	-2 555
Drifts og kapitalfond 31.12.2023	33 253	25 805

Resultatet av driften overføres driftsfondet. Årlige underskudd som ikke dekkes av driftsfondet, dekkes med 1/3 av kapitalfondet og 2/3 med innbetaling fra Vegdirektoratet det påfølgende år. Kapitalfondet er Øvingsbanenes egenkapital og skal ikke renteberegnes. Ved avslutningen av årsregnskapet justeres kapitalfondet med den årlige endringen i konsumprisindeksen pr 15/12. Ved eventuelt opphør av avtalen der staten ikke overtar banene skal eventuelle kostnader ved avviklingen dekkes av kapitalfondet. Eventuelle kostnader som ikke dekkes av kapitalfondet, dekkes av staten dersom det er staten som har sagt opp avtalen. Statens ansvar er imidlertid begrenset til kapitalfondets størrelse på oppsigelsestidspunktet. Eventuell gjenstående egenkapital etter at avtalen opphører, må NAF benytte til trafiksikkerhetsformål slik partene blir enige om.

Note 8 . Skatt (1000 kr)

	NAF 2023	NAF 2022	Konsern 2023	Konsern 2022
Årets skattekostnad fremkommer slik:				
Avsatt betalbar skatt	0	0	1 826	1 617
Endring utsatt skatt	0	0	-690	233
Årets totale skattekostnad	0	0	1 136	1 850
Betalbar skatt i årets skattekostnad fremkommer slik:				
Resultat før skattekostnad	12 539	-11 954	39 142	-4 314
Herav skattepliktig virksomhet	0	0	27 374	9 341
Permanente forskjeller	0	0	433	457
Midlertidige forskjeller	6	9	12 017	961
Utnyttelse av fremførbart underskudd	-6	-9	-31 526	-3 408
Grunnlag for betalbar skatt	0	0	8 299	7 351
Avsatt betalbar skatt	0	0	1 826	1 617
Forskuddsskatt	0	0	0	0
Avsatt betalbar skatt i balansen 22 %	0	0	1 826	1 617
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt:				
Omløpsmidler	0	0	-663	-784
Anleggsmidler	0	0	881	-4 155
Gevinst- og tapskonto	24	30	1 256	1 570
Pensjonsforpliktelse	0	0	0	-34
Andre forskjeller	0	0	-2 824	-28
Sum midlertidige forskjeller	24	30	-1 350	-3 431
Udekket underskudd til fremføring	-3 684	-3 690	-70 766	-101 988
Grunnlag for beregning av utsatt skattegjeld	-3 660	-3 660	-72 116	-105 419
Midlertidige forskjeller som ikke balanseføres	3 660	3 660	74 588	111 026
Utsatt skatt / (-) utsatt skattefordel 22 %	0	0	544	1 234
Midlertidige forskjeller som inngår i ligningspapirer			6 618	9 470
Midlertidige forskjeller av konsernverdier			-5 268	-6 039
Balanseført utsatt skatt / (-) utsatt skattefordel 22 %	0	0	545	1 234
Endring utsatt skatt	0	0	-690	233
Endring utsatt skatt består av:				
Utsatt skatt på ordinært resultat	0	0	-520	402
Utsatt skatt konsernposter			-170	-170
Endring utsatt skatt i resultatet	0	0	-690	233

Utsatt skattefordel av underskudd til fremføring er ikke ført som eiendel på grunn av usikkerhet vedrørende fremtidig utnyttelse.

Betalbar skatt i konsernet fremkommer som summen av betalbar skatt i selskapsregnskapene.

Balanseført utsatt skatt representerer balanseført utsatt skatt i datterselskapene etter intern eliminerings.

Tallene i noten omfatter kun tall for selskapets og konsernets skattepliktige aktiviteter.

Note 9. Immatrielle eiendeler og varige driftsmidler NAF (1000 kr)

	Anskaffet 1.1.2023	Anskaffet i 2023	Avgang i 2023	Avskrevet i 2023	Avgang avsk i år	Tidligere avskrevet	Sum avskr. 31.12.2023	Bokført verdi 31.12.2023	Økonomisk Levetid
Immatrielle eiendeler	36 032	3 622	-2 865	5 537	-332	21 548	26 752	10 037	3 - 5 år
Sum immatrielle eiendeler	36 032	3 622	-2 865	5 537	-332	21 548	26 752	10 037	
Anlegg øvingsbaner	154 045	2 889	0	9 274	0	105 970	115 244	41 690	5 år
Bygninger	12 491	7 137	0	3 736	0	6 397	10 133	9 496	10 år
Tomt	10 834	0	0	0	0	0	0	10 834	Ingen avskr.
Sum tomter, bygninger o.l.	177 370	10 026	0	13 010	0	112 367	125 377	62 019	
Driftsløsøre	12 798	1 986	0	2 529	0	9 715	12 244	2 549	5 - 10 år
EDB	40	936	0	281	0	40	321	655	3 - 5 år
Biler/traktor	30 177	1 096	0	2 861	0	18 113	20 974	10 299	3 - 10 år
Finansiell leasing	1 136	0	0	101	0	1 035	1 136	-0	3 - 7 år
Sum maskiner, inventar o.l.	44 151	4 028	0	5 772	0	28 903	34 675	13 502	
Sum varige driftsmidler	221 521	14 054	0	18 782	0	141 270	160 052	75 522	
SUM	257 553	17 676	-2 865	24 319	-332	162 818	186 804	85 569	

Immatrielle eiendeler og varige driftsmidler Konsern (1 000 kr.)

	Anskaffet 1.1.2023	Anskaffet i 2023	Avgang i 2023	Avskrevet i 2023	Avgang avsk i år	Tidligere avskrevet	Sum avskr. 31.12.2023	Bokført verdi 31.12.2023	Økonomisk Levetid
Immatrielle eiendeler	87 231	13 631	-2 865	12 726	-332	53 956	66 350	31 647	3 - 5 år
Konserngoodwill	17 251	6 509	0	971	0	16 611	17 582	6 178	10-20 år
Sum immatrielle eiendeler	104 482	20 139	-2 865	13 697	-332	70 567	83 932	37 825	
Anlegg øvingsbaner	154 045	2 889	0	9 274	0	105 970	115 244	41 690	5 år
Merverdi bygninger	24 308	7 697	-8 247	1 596	-550	10 022	11 618	12 141	10 - 50 år
Bygninger	173 366	30 159	-1 907	16 441	-1 176	76 072	92 513	109 104	5 - 33 år
Tomt	10 834	0	0	0	0	0	0	10 834	Ingen avskr.
Sum tomter, bygninger o.l.	362 553	40 745	-10 154	27 310	-1 726	192 064	219 374	173 769	
Driftsløsøre	82 288	31 439	-773	17 311	-682	41 442	58 753	54 201	3 - 5 år
EDB	4 484	4 021	0	1 225	0	3 615	4 840	3 665	3 - 5 år
Biler/traktor	54 827	2 095	0	3 945	0	38 466	42 410	14 512	3 - 10 år
Finansiell leasing	23 872	0	0	1 484	0	21 622	23 105	765	3 - 7 år
Sum maskiner, inventar o.l.	165 472	37 556	-773	23 965	-682	105 144	129 109	73 141	
Sum varige driftsmidler	528 025	78 300	-10 927	51 275	-2 408	297 208	348 484	246 910	
SUM	632 506	98 440	-13 792	64 972	-2 740	367 776	432 416	284 736	

I konsernets anskaffelseskost 1.1.2017 og i tidligere avskrevet er det inkludert anleggsmidler fra NAF Trafikksenter AS.

Goodwill er vurdert etter forventet levetid og er knyttet til kjøp av virksomhet og kjøp av aksjer i datterselskap.

Goodwill per virksomhetsområde:

NAF Trafikksenter AS (kjøpt virksomhet 2009)

Kjøpt og innfusjonert selskapet NAF Dat AS i 2023

Sum

Balanseverdi

320

5 858

6 178

15 år

10 år

Avskrives

Lineært

Lineært

Note 10. Finansiell leasing og vesentlige leieavtaler (1000 kr)

Det er pr. 31.12.2023 inngått 12 kontrakter om finansiell leasing i konsernet. Kontraktenes varighet er 3-7 år og utløper i 2024-2025.

Gjeld pr. 31.12.2023 representerer kontraktenes gjestående, ikke nedbetalte beløp.

Sum resterende estimerte leiebetalinger finansiell leasing:

	1 år	2-5 år	over 5 år
Forbund			
Nominell verdi	-	-	-
Nåverdi	-	-	-
Konsern	1 år	2-5 år	over 5 år
Nominell verdi	753	41	-
Nåverdi	697	38	-

Selskapet har også avtale om operasjonell leasing av firmabiler med løpetid fra 0 - 4 år. Årlig leiebøp utgjør tkr 544 for NAF og tkr 1.258 for Konsern.

Selskapet har en langsiktig leiekontrakt for hovedkontoret i Skippergata 4 og festeavtaler der vi ikke selv eier Øvingsbaner .

Konsernet har i tillegg husleieavtaler på de stedene vi ikke selv eier våre NAF sentre. De fleste avtaler er inngått for 10 år om gangen, men med mulighet for forlengelse. Vi har for tiden 60 løpende avtaler totalt.

Note 11. Datterselskaper, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet (1000 kr)

NAF

Datterselskap	Forretnings- kontor	Eier-/ stemme- andel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
NAF AS	Oslo	100%/100%	166 802	32 881	215 000
NAF Lånkesenteret AS	Lånke	100%/100%	1 176	1 123	100
Balanseført verdi 31.12.					215 100

Investeringer i datterselskap, dvs eierskap over 50%, regnskapsføres etter kostmetoden.

Investeringer i felles kontrollerte selskaper, dvs eierskap lik 50%, regnskapsføres etter kostmetoden.

Konsernet

Selskap	Forretnings- kontor	Eier-/ stemme- andel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
NAF AS	Oslo	100%/100%	180 911	16 181	0
NAF Lånkesenteret AS	Lånke	100%/100%	1 099	-148	0
SOS Veihjelp AS (B-aksjer)	Oslo	34%/34%	88 009	4 258	0
NAF Trafikksenter AS	Våler	64,37%/64,37%	48 606	4 620	0
Utflukt AS	Oslo	50%/50%	95	95	15

Floveien 1 AS ble pr 1.januar 2023 fusjonert inn i NAF AS med regnskapsmessig og skattemessig effekt.

NAF AS kjøpte verkstedet NAF Dal AS pr 1.januar 2023 og fusjonerte det inn med regnskapsmessig og skattemessig virkning fra samme dato.

Investeringene i tilknyttet selskap og felleskontrollert er hver for seg og samlet uvesentlig for konsernet, og vurderes etter de generelle vurderingsreglene (kostmetoden) i konsernregnskapet.

Resultatet i det tilknyttede selskapet SOS Veihjelp AS tas ikke inn i NAF sitt konsernregnskap siden NAF kun eier B-aksjer uten rett på utbytte

Note 12. Lån til datterselskaper (1000 kr)

	Saldo	Forfall
NAF Lånkesenteret AS	1 500	01.07.2037
NAF Trafikksenter AS	7 795	01.10.2027
Sum	9 295	

Lånet til NAF Trafikksenter AS har neste avdrag 1.januar 2024 og har kvartalsvise avdrag mens NAF Lånkesenteret AS har årlige avdrag i juli.

Balanseverdi lån til datterselskaper:	pr. 31.12.23	pr. 31.12.22
Sum lån til datterselskaper	9 295	11 244
Balanseverdi lån til datterselskaper	9 295	11 244

Note 13. Fordringer konsernselskap (1000 kr)

Mellomværende:	2023	2022
Kortsiktige fordringer andre konsernselskap	1 777	1 944
Sum kortsiktige fordringer konsernselskaper	1 777	1 944
Kortsiktig gjeld andre konsernselskap	2 082	1 968
Sum kortsiktig gjeld konsernselskaper	2 082	1 968

NAF AS har i tillegg gitt et ansvarlig lån på MNOK 10,0 til Utfukt AS.

Note 14. Investeringer i markedsbaserte aksjer og obligasjoner (1000 kr)

Aktivklasse	Anskaff. kost	Tidligere verdiendring	Periodens verdiendring	Balanseført verdi
Norske/Nordiske aksjer	32 517	25	2 750	35 292
Globale aksjer	67 536	-620	6 426	73 341
Norske/Nordiske obligasjoner	52 500	64	2 643	55 207
Globale obligasjoner	52 500	314	2 123	54 937
Balanseført verdi 31.12.	205 053	-218	13 941	218 776

NAF har inngått avtale med Formue om å forvalte sin overskuddslikviditet innenfor investeringsreglementet som er besluttet av NAF sitt hovedstyre.
Likvide midler som settes inn i bank og/eller pengemarkedsfond rapporteres som kontanter og bankinnskudd i balansen.

Note 15. Kontanter og bankinnskudd (1000 kr)

	NAF	Konsern
Bundne klientmidler	22	22
Aktivitetsfond	7 870	7 870

Konsernets likviditet er organisert i en konsernkontoordning. Dette innebærer at datterselskapenes kontantbeholdning formelt sett er fordringer på morselskapet, og at alle konsernselskaper er solidarisk ansvarlig for de trekk konsernet har gjort.

Note 16. Egenkapital og minoritetsinteresser (1000 kr)

NAF

	Egenkapital
Egenkapital pr 31.12.2023	501 491
Årets resultat eks utviklingsfond	12 539
Avsetning til utviklingsfond	-
Korrigert verdi investeringer i datterselskaper	-
Egenkapital pr 31.12 2023	514 029

<i>Utviklingsfond:</i>	<i>Pr 31.12.22</i>	<i>Tilført i året</i>	<i>Brukt i året</i>	<i>Pr 31.12.23</i>
<i>Overført fra overskudd Forbund</i>	142 579	18 244		160 823
<i>Utviklingsfondets effekt på årets resultat</i>	10 737	-		10 737
<i>Tilført fra lokalavdelingene</i>	2 491	-		2 491
<i>Uttak gjennom året</i>	-38 114		-19 954	-58 068
SUM Utviklingsfond	117 694	18 244	-19 954	115 983

Avsetning til Utviklingsfondet basert på årets resultat i Forbund fratrukket 2,5% av driftsinntektene i Forbund, dvs uten Øvingsbaner. I tillegg korrigeres avsetningen for tilførte midler fra lokalavdelingene gjennom året (+) og uttak gjennom året (-).

Konsern

	Egenkapital
Egenkapital pr 31.12.2023	460 660
Årets resultat eks utviklingsfond og minoritet	36 574
Andre endringer	-
Egenkapital pr 31.12 2023 ex minoritet	497 234

Minoritetsinteresse:	
Minoritetsinteresse 01.01.	17 143
Årets resultat minoritet	1 432
Minoritetsinteresse 31.12.2023	18 575

Note 17. Kausjonerklæringer og sikkerhetsstillelser (1000 kr)

Det er avgitt kausjonerklæring på totalt kr 35 000 tusen som sikkerhet for skattetrekk ansatte i konsern.
Bankgarantien er i dag kr 8 500 tusen for skattetrekk ansatte i Forbund og 18 500 tusen samlet for Konsern.
Bokført gjeld i NAF Trafikksenter AS som er sikret ved pant er pr 31/12-23 kr. 8 917 tusen.
Bokført verdi av bygningsmessig anlegg og driftsløsøre stilt som sikkerhet for pantesikret gjeld er kr 55 341 tusen.

Note 18. Langsiktig gjeld (1000 kr)

	NAF	Konsern
Pantelån NAF Trafikksenter AS	0	8 915
Langsiktig gjeld til lokalavdelinger	68 723	68 723
Gjeld finansiell leasing	0	794
Sum	68 723	78 433

Av pantelån i NAF Trafikksenter AS har tkr 5.917 en gjenværende nedbetalingstid på over 5 år.

Note 19. Annen kortsiktig gjeld (1000 kr)

	NAF	Konsern
Kortsiktig gjeld til lokalavdelinger	53 210	53 210
Påløpne feriepenger	14 620	37 166
Annen kortsiktig gjeld	22	10 109
Sum	67 852	100 485

Kontantstrømpoppstilling

Mor			Konsern	
01.01 - 31.12			01.01 - 31.12	
Årets tall	Fjorårets tall		Årets tall	Fjorårets tall
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
12 539	-11 954	Resultat før skattekostnad	39 142	-4 314
0	0	Periodens betalte skatt	-1 617	-859
24 319	23 646	Ordinære avskrivninger	64 972	54 889
0	0	Nedskrivning anleggsmidler	0	0
-2 174	28 565	Endring i varel., kundeford. og leverandørgjeld	-2 555	32 984
-35	-106	Endring i pensjonsmidler/-forpliktelse	-69	-173
-1 041	-1 136	Resultat NAF øvingsbaner	-1 041	-1 136
-3 491	4 610	Endring i andre tidsavgrensningsposter	-4 306	4 886
30 123	43 630	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	95 162	86 277
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
-17 676	-27 713	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-83 416	-81 824
-150 053	-55 000	Utbetalinger ved kjøp av aksjer/andeler i andre foretak	-156 594	-55 000
3 492	1 122	Endring langsiktige lån til lokalavdelinger	3 492	1 122
1 949	2 248	Reduksjon i langsiktig lån til datterselskap	0	
-162 288	-79 343	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-236 517	-135 702
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
7 496	630	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	0
0	0	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	5 613	-4 831
0	0	Netbetaling av pantelån	0	0
7 496	630	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	5 613	-4 831
-124 670	-35 083	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-135 742	-54 256
398 407	433 491	Kontanter og kontantekvivalenter 01.01	479 874	534 130
273 737	398 408	Kontanter og kontantekvivalenter 31.12	344 132	479 874

Likestillingsredegjørelse

NAF skal være en organisasjon med full likestilling mellom kjønnene, og uten noen form for diskriminering. Diskriminering skal heller ikke forekomme på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamming, hudfarge, religion, livssyn, seksuell orientering eller av noen andre grunner.

Kartlegging

Det har pr 31.12 blitt gjennomført en kartlegging av tilstand for kjønnslikestillingen i Forbundets virksomhet. En tilsvarende kartlegging er gjort for datterselskapet NAF AS, og finnes i deres årsrapport.

	Kjønnsbalanse		Lønn Forskjell mellom kvinner og menn i %
	Antall kvinner	Antall menn	
Total	72	62	
Ledere	14	26	-14,6 %
Medarbeidere	58	36	-8,8 %

Forbundet er ikke organisert med utgangspunkt i et klassisk hierarki med ulike stillingsnivåer og definerte stillingskategorier. Arbeidet organiseres ved å sette opp egne selvstendige teams eller leveransegrupper rundt de oppgavene som til enhver tid skal løses. Hit allokeres ressurser løpende basert på den enkeltes fagkompetanse og oppgavens behov, og man kan ha ulike roller og oppgaver samtidig. I denne oversikten er de som var allokert til mer enn et 50 % lederansvar på rapporteringspunktet definert som ledere, og alle andre er definert som medarbeidere.

I oversikten er alle lønnsytelser behandlet samlet. Forbundet har hverken prestasjonslønn eller bonussystemer.

Midlertidig ansatte		Foreldre-permisjon		Faktisk deltid		Ufrivillig deltid	
Antall		Gjennomsnitt antall uker		Antall		Antall	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
1		144	58	7	2	1	

Virksomheten benytter kun midlertidige ansatte ved korte prosjekter, i årsverk utgjør dette til sammen ca. 1-2 årsverk. Deltid benyttes i hovedsak hvor den ansatte selv ønsker en lavere stillings-

prosent eller ved praksis ved siden av studier. Når ufrivillig deltid oppstår skyldes det at virksomheten ikke har høyere behov for gjeldende kompetanse.

Virksomheten i NAF Øvingsbaner driftes etter avtale med Statens Vegvesen, og er en egen organisatorisk enhet innen Forbundet. NAF Øvingsbaner har 39 ansatte, hvorav 3 er kvinner. Her er det ikke dokumentert noen lønnsforskjeller, og det har heller ikke vært noen permisjoner gjennom året. Totalt 10 ansatte har deltidsstillinger, noe som er styrt av kapasitetsbehovet på den enkelte bane.

Arbeid med likestilling og diskriminering

NAF har nedsatt et eget likestillings- og diskrimineringsutvalg som har som formål å påse at vår målsetting innen området ivaretas, evalueres og eventuelt forbedres. Utvalget består av representanter fra ledelse, HR, tillitsvalgte og valgt representant blant de ansatte.

Utvalget dekker all virksomhet i NAF-konsernet, og omfatter de personalområdene som er dekket i loven. Arbeidet følger samme rytme som AMU og HMS-arbeid i NAF, med minimum 2 faste møtepunkter årlig og ellers ved behov.

Utvalget har, basert på sin kartlegging og ved bruk av 4-steps metoden, laget sin handlingsplan hvor følgende tiltak er prioritert;

Område	Tiltak:
Rekruttering:	Oppmuntre kvinner til å søke - uten å diskriminere menn
Lønns og arbeidsvilkår:	Bestrebe å unngå forskjellsbehandling - forbedre lønnsvilkår for eksisterende ansatte ved nyansettelser som kommer høyere inn
Forfremmelse og utviklingsmuligheter:	Intern utlyser alle ledige stillinger. Interne søkere skal alltid bli vurdert og gis en begrunnelse ved avslag (unngå skinnprosesser) Individuelle utviklingsplaner, oppmuntrer til jobb mobilitet
Mulighet for å kombinere jobb og familieliv	Avdekkes i 1:1 samtaler blant annet
Hindre trakassering	Gjennom samhandling, bli kjent, tilbakemeldingskultur

Videre jobbes det med resultatene av den årlige medarbeiderundersøkelsen hvor ansatte på tredje året rangerer organisasjonen som en av de beste arbeidsplasser i Norge og sertifiseringen Great Place to Work opprettholdes med stigende medarbeidertilfredshet.

Eierstyring og selskapsledelse i NAF

God eierstyring og selskapsledelse er viktig for å sikre verdiskapning over tid, og styrke tilliten til organisasjonen. Redegjørelsen bygger på anbefalingen fra NUES – Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse. Denne anbefalingen vil ikke på alle punkter være relevant for NAF som en ideell organisasjon, men NAF ønsker allikevel å tilslutte seg de sentrale prinsippene i denne anbefalingen. Nummereringen i dette avsnittet er i henhold til NUES-anbefalingen.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Denne redegjørelsen bygger på «følg eller forklar»-prinsippet. NAF vil naturlig nok ha en del avvik knyttet opp mot anbefalingen som ikke er relevant for oss som organisasjon, og disse er tydeliggjort under hvert enkelt punkt. Likeså tydeliggjøres andre avvik og forklares i henhold til anbefalingen av 14. oktober 2021.

Landsmøtet i NAF, som er organisasjonens øverste organ, velger styret i organisasjonen. Dette styret har de samme forvaltnings og tilsynsoppgaver som for et vanlig selskap, noe som er fastsatt gjennom en egen instruks til styret fra landsmøtet.

2. Virksomheten

Vedtektene beskriver formålet med organisasjonen, og setter tydelig retning for virksomhetens innhold. NAF opererer først og fremst i Norge, men tilbyr også enkelt-medlemmer assistanse i utlandet ved behov.

Styret fastsetter strategien for virksomheten, og denne er gjenstand for en årlig evaluering (normalt sett i juni). Styret setter videre mål for virksomheten med fokus på å skape mest mulig verdi for medlemmene. Styret er opptatt av virksomhetens innvirkning på omverdenen, og har satt en klar ambisjon for sin rolle i det norske samfunnet knyttet til dette.

Styrets evaluering opp mot mål, strategier og risikoprofil gjøres årlig, eller ved behov.

3. Selskapskapital og utbytte

NAF har ikke som formål å maksimere det økonomiske overskuddet av virksomheten, men er avhengig av positive økonomiske resultater over tid for å kunne tilfredsstille medlemmenes behov best mulig.

Styret har fastsatt et mål på organisasjonens egenkapital som er tilpasset selskapets mål, strategier og risikoprofil. Når denne er oppfylt disponeres et eventuelt overskudd utover en definert resultatgrad til investering i nye produkter og tjenester. NAF deler ikke ut utbytte til sine medlemmer.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

NAF er en medlemsorganisasjon hvor det er medlemmene som til sammen eier organisasjonen. Alle medlemmer har en tilhørighet til en lokalavdeling ut ifra sin bostedsadresse. Gjennom deltagelse i NAFs lokalavdelinger utøves eierskapet gjennom valgte representanter til landsmøtet som er organisasjonens øverste organ. NAF har således ingen aksjonærer i tradisjonell forstand.

5. Aksjer og omsettelighet

NAF har ingen aksjonærer. Medlemskapet i NAF er et personlig medlemskap, og er ikke omsettelig.

6. Generalforsamlingen

Landsmøtet i NAF arrangeres årlig, og er organisasjonens generalforsamling. Organisasjonens vedtekter beskriver hvordan dette skal gjennomføres, og hvilke frister og dokumentasjonskrav som gjelder. Organisasjonen har en valgt ordfører som er ansvarlig for dette ihht en egen instruks, og som også er møteleder. Ordfører er uavhengig av styret, men har møterett til styremøtene.

Delegater til landsmøtet velges av NAFs lokalavdelinger basert på antall medlemmer den enkelte avdeling har. Det er disse delegatene som kan være til stede på landsmøtet, og delta i stemmegivingen.

7. Valgkomite

Valgkomiteen er vedtektsfestet, og velges av landsmøtet. Landsmøtet fastsetter også retningslinjene for denne gjennom en egen instruks. Styremedlemmer eller ansatte kan ikke være medlemmer i valgkomiteen. De enkelte lokalavdelinger kan foreslå kandidater til valgkomiteen, og en egen nominasjonskomite som er valgt av landsmøtet legger frem en foreslått kandidatsammensetning til valg. Det er styret som utnevner nominasjonskomiteen.

Landsmøtet velger også et eget godtgjørelsesutvalg som fastsetter godtgjørelser til de styrende organer i NAF, herunder også til valgkomiteen.

8. Styret, sammensetning og uavhengighet

Valgkomiteen skal ihht sin instruks hensynta at styret i NAF samlet har tilstrekkelig kompetanse, kapasitet og mangfold. Styremedlemmene velges for 2 år av gangen, og kan maksimalt gjenvelges 2 ganger i samme posisjon. Kandidater til styret blir presentert ovenfor landsmøtet med informasjon om alder, utdanning, yrkesmessig bakgrunn og tidligere styreperioder.

Styremedlemmene er uavhengig av ledende ansatte eller av organisasjonens samarbeidspartnere eller forretningsforbindelser. Styret ledes av organisasjonens president og visepresident som velges av landsmøtet i særskilte valg.

Alle styremedlemmer må være medlemmer i NAF.

9. Styret

Styret legger opp til seks forhåndsavtalte styremøter i året, og med ekstra styremøter ved behov. Styremøtene gjennomføres i stor grad fysisk når dette er mulig, men det gjennomføres også på Teams når det er nødvendig.

Styret nedsetter årlig en egen saksforberedende komite knyttet til vurdering av og forslag til endringer av organisasjonens vedtekter. Styret kan også nedsette ulike typer utvalg som arbeider med ulike type saker som skal fremmes ovenfor styret, men i all hovedsak fremmes sakene fra administrasjonen.

Styret har en egen instruks som er fastsatt av landsmøtet. Det er vektlagt åpenhet og rom for innspill i styret. Styret har tilgang til alt relevant materiale for sitt arbeid gjennom en egen styreportal. Ved inhabilitet deltar ikke vedkommende i behandling av saken, men forlater styrerommet og skjermes fra saken.

Styret foretar årlig en egenvurdering, med eller uten ekstern hjelp. Valgkomiteen gis tilgang til evalueringen. Valgkomiteen har også samtaler med styrets medlemmer og administrerende direktør om arbeidet og behov for kompetanse til å møte utfordringene fremover.

10. Risikostyring og intern kontroll

Styret har godkjent policyer og fullmakts strukturer som ivaretar risikostyring og intern kontroll.

NAFs økonomifunksjon har etablerte prosesser for god intern kontroll, og har fokus på å ha riktig kompetanse og tilstrekkelig med ressurser til å kunne avlegge regnskap og annen lovpålagt rapportering i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

NAFs landsmøte velger også en egen kontrollkomite som fører tilsyn med at virksomheten handler i tråd med vedtekter, lovgivning og valgte organers beslutninger, herunder også forvaltningen av organisasjonens midler. Kontrollkomiteen avgir en særskilt erklæring til landsmøtet.

11. Godtgjørelser til styret

All godtgjørelse til styret fastsettes av landsmøtet etter innstilling fra det landsmøte oppnevnte godtgjørelsesutvalget. Godtgjørelsen er oppgitt samlet for styret i årsregnskapet.

Eventuelle godtgjørelser for tilleggsoppgaver knyttet til utvalg og komiteer for de enkelte styremedlemmene fastsettes på samme måte.

12. Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Lønn til administrerende direktør fastsettes av styret ihht instruks, og er oppgitt i årsregnskapet. NAF har i sin personalpolitikk definert at organisasjonen ikke skal være lønnsledende, men godtgjørelser skal søkes så langt som mulig å være tilnærmet et gjeldende markedsnivå.

Ingen ansatte i Forbundet har resultatavhengige godtgjørelser.

13. Informasjon og kommunikasjon

Organisasjonens årsregnskap tilgjengeliggjøres på naf.no, og det gis løpende orientering om resultatutvikling på de ulike møtearenaene internt i organisasjonen.

14. Selskapsovertagelse

Dette er ikke en problemstilling som ansees for å være relevant for NAF. Organisasjonens vedtekter omhandler kun en eventuell oppløsning av Forbundet.

15. Revisor

Revisor velges hvert år av landsmøtet, som også fastsetter dennes honorar.

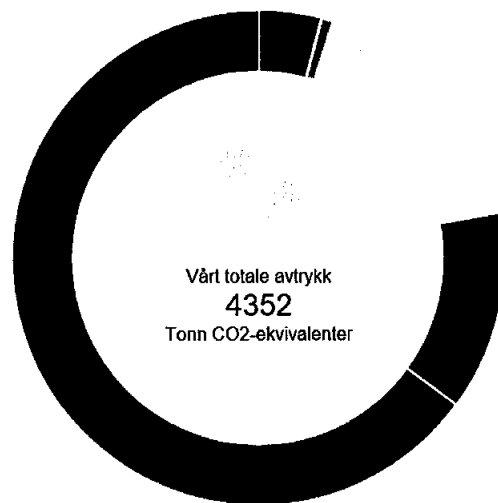
Revisor har løpende tilgang til all styredokumentasjon, og revisor innkalles til det årlige styremøtet hvor årsregnskapet behandles. Her legger revisor frem sentrale forhold ved revisjonen og sin gjennomgang av selskapets interne kontroll. Revisor gjennomfører et tilsvarende møte med organisasjonens kontrollkomite.

Administrasjonen kan også benytte revisor til rådgivning innenfor regnskap, skatt og avgiftsspørsmål.

NAF Konsern: Energi og klimaregnskap

Hensikten med dette vedlegget er å vise oversikten over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet bærekraftstrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere vårt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør oss i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere oss selv over tid. Rapporten omfatter NAF Konsern (NAF AS, NAF øvingsbaner og NAF forbund) og er i hovedsak basert på faktiske aktivitetstall fra vår virksomhet. Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Av den registrerte aktiviteten i 2023 hadde NAF Konsern et totalt klimagassutslipp på 4352 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e).

■ Transport 4,1%	■ Elektrisitet og fjernvarme 0,8%
■ Kjøpte varer og tjenester 0%	■ Drivstoff og energirelaterte aktiviteter 2,6%
■ Avfall 11,4%	■ Business reiser 3,2%
■ Ansattreiser 13%	■ NAF Veihjelp 64,8%

Klimagassutslippene hadde følgende fordeling:

- Scope 1: 177,4 tCO₂e (4,1%)
- Scope 2: 34,7 tCO₂e (0,8%)
- Scope 3: 4140 tCO₂e (95,1%)

Scope 1:

Innenfor transport knyttet til NAF konsern hadde vi et forbruk av fossilt brensel i selskapets kjøretøy (eide, leide og leaset) på 177,4 tCO₂e.

Scope 2:

Innenfor elektrisitet har vi egneide eller leide lokaler/ bygg, beregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren «Electricity Norway». Utslipp fra elektrisitetsforbruk var 34,7 tCO₂e i 2023. Elektrisitet med en markedsbasert faktor er presentert under tabellene i denne rapporten. NAF Konsern kjøpte ingen opprinnelsesgarantier (OG) for sitt elektrisitetsforbruk i 2023. Ved bruk av den markedsbaserte faktoren «Electricity Norway», hadde NAF Konsern et utslipp på 2690,8 tCO₂e. Fjernvarme og faktisk utslipp fra fjernvarme for NAF Konsern i 2023 var på 1,5 tCO₂e, her har vi i 2023 manglende datagrunnlag knyttet til våre lokasjoner.

NAF har i 2023 hatt 8 egneide Elbiler. Som følge av manglende grunnlag er ikke elbilene som NAF eier med i rapporten.

Arlige markedsbaserte klimagassutslipp			
Kategori	Enhet	2022	2023
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninge	tCO ₂ e	534,4	719,0
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	534,4	719,0
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	621,1	990,6
Prosentvis endring		100 %	192.3 %

Scope 3:

Tjenestereiser inkludert flyreiser og kilometergodtgjørelse har et totalt avtrykk på 139,6 tCO₂e, dette utgjør 3,2% av vårt totale avtrykk. Flyreiser er målt i kgCO₂e per region og antall flyturer. Forbruket knyttet til våre leasede biler, her inkludert elbiler er en del av scope 3, dette utgjør totalt 115,2 tCO₂e.

Rapportert avfall gir oss et utslipp i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponert), for 2023 utgjorde dette 497,9 tCO₂e i 2023 og utgjør 11,4% av det totale utslippet for NAF Konsern i CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Vi har i 2023 inkludert data knyttet til Øvingsbanene, men vi mangler enkelte lokasjoner så regnskapet er ikke helt komplett. Dette vil vi jobbe med å forbedre i 2024.

Innenfor Scope 3 har vi også lagt til hvordan våre ansatte kommer seg til og fra jobb, dette har innvirkninger på klima og miljø og er en del av vårt indirekte utslipp. Tallene som er rapportert inn er oppjustert i forhold til svarprosent, antagelsen er at gjennomsnittlig transportlengde og fordelingen mellom transportmidler er representativt for våre ansatte i NAF. Ansattreiser også omtalt som pendling er lagt inn som en del av klimaregnskapet i 2023, det utgjør 565,1 tCO₂e, og utgjør 13% av totalen.

Klimaavtrykket knyttet til NAF VeiHjelp er inkludert i 2023, dette er knyttet til vår veiHjelpstjeneste til medlemmene, denne tjenesten leveres tredjepartsleverandør SOS veiHjelp. Dette utslippet ligger utenfor vår direkte kontroll, men er en del av vårt indirekte utslipp, regnskapet inkluderer veiHjelp utført av NAF i Norge inkludert

videretransport av medlemmene, i årets klimaregnskap er ikke veihjelps oppdrag internasjonalt tatt med. Det totale utslippet knyttet til NAF veihjelp er på 2822 tCO₂e, hvorav 83,6% er knyttet til veihjelps assistanser, og 16,4% er knyttet til videretransport av medlemmer. I NAF konsern sitt klimaregnskap utgjør dette avtrykket 64,8% av vårt totale avtrykk.

Kommentarer til NAFs klimaregnskap

NAF er en forbruker- og interesseorganisasjon som i 100 år har vært bileiernes foretrukne rådgiver og interesseorganisasjon. Med rett under 500 000 medlemmer og en bilportefølje på 750 000 biler kan og bør vi ta vårt ansvar når det kommer til klima og miljø innen transportsektoren. Transport står for en stor andel av norske klimagassutslipp, og i tillegg leder mange transportformer til lokal luftforurensing. Vi har gjort en ca beregning på våre medlemmers utslipp, og til sammen har vi et avtrykk på 639 753 tonn Co₂ ekvivalenter per år. Vi skal hjelpe medlemmene våre i det grønne skiftet, og skal selv gå foran og skape de gode løsningene.

Det å redusere klimaavtrykket knyttet til våre produkter og tjenester er et viktig område. En av tjenestene vi leverer til medlemmene våre er NAF sykkel. I 2023 ble 682 sykler meldt stjålet, av disse ble 381 funnet og returnert til eier via NAF sykkelregister. Og vi sparer derfor 381 ganger prisen på en gjennomsnittlig elsykkel (ca. 60kg Co₂). Denne tjenesten har da spart 22860kg Co₂ ved at nye sykler ikke produseres.

Vi er helt avhengig av et godt samarbeid med våre sentrale partnere, NAF Vei Hjelp er en viktig leveranse til medlemmene våre. En av de viktigste initiativene som jobbes med knyttet til denne tjenesten som er bedre både for miljø og kundeopplevelse er det å kunne hjelpe medlemmene direkte på stedet og også kunne hjelpe de over telefonen der det lar seg gjøre.

I 2023 sertifiserte vi vårt hovedkontor i Skippergata 4 og NAF senter Trondheim som vår pilot innenfor Miljøfyrtårnsertifisering. Her drar vi bærekraft ned i konkrete tiltak knyttet til driften på våre lokasjoner. Vi vil i 2024 sertifisere flere lokasjoner både innenfor NAF senter, Øvingsbaner og lokalavdelinger, samt iverksette gode tiltak på hele vår virksomhet basert på denne læringen. NAF er også sertifisert av FIA vår paraplyorganisasjon internasjonalt.

Vi har i klimaregnskapet vårt for 2023 jobbet for å forbedre vår dekningsgrad innenfor scope 1, 2 og 3 og derfor er også avtrykket vårt betraktelig høyere sammenlignet med 2022. Vi har i dag en dekningsgrad på 51%% totalt for NAF Konsern innenfor scope 1 og 2, her har vi satt oss en ambisjon om å øke denne til 95% i 2024. Vi ønsker å sette oss konkrete vitenskapsbaserte klimamål i tråd med Science Based Targets initiativ (SBTi), vi er derfor avhengig av å ha en god oversikt over våre direkte og indirekte utslipp.

Tabeller

Reporting Year Energy and GHG Emissions

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				674.1	177.4	4.1 %
Bensin		1,572.9	liters	14.5	3.7	0.1 %
Bensin		23,064.0	kgCO ₂ e	90.6	23.1	0.5 %
Diesel		20,564.1	liters	204.0	54.7	1.3 %
Diesel		34,724.0	kgCO ₂ e	129.5	34.7	0.8 %
Diesel, RED		20,255.0	liters	202.6	53.4	1.2 %
Diesel (gjennomsnittlig biomix)		-	liters	-	-	-
DIESEL (Ø1)		2,151.5	liters	21.1	4.9	0.1 %
DIESEL (Ø7)		1,143.0	liters	11.3	2.8	0.1 %
Bensin (Ø7)		30.0	liters	0.3	0.1	-
Bensin (Ø10)		28.0	liters	0.2	0.1	-
Scope 1 total				674.1	177.4	4.1 %
Elektrisitet total				5,357.0	33.2	0.8 %
Elektrisitet Norge		5,356,963.0	kWh	5,357.0	33.2	0.8 %
Fjernvarmestød total				166.6	1.5	-
Fjernvarme NO / Oslo		166,620.0	kWh	166.6	1.5	-
Scope 2 total				5,523.6	34.7	0.8 %
Innkjøpte varer og tjenester total				-	0.2	-
Water supply, municipal		1,268.0	m ³	-	0.2	-
Fuel and energy-related activities total				-	115.2	2.6 %
Diesel (WTT)		44,113.6	liters	-	27.5	0.6 %
Diesel (WTT)		34,724.0	kgCO ₂ e	-	34.7	0.8 %
Electricity Norway (upstream)		5,356,463.0	kWh	-	28.9	0.7 %
Petrol (WTT)		1,630.9	liters	-	1.0	-
Petrol (WTT)		23,064.0	kgCO ₂ e	-	23.1	0.5 %
Avfall total				-	497.9	11.4 %
Industrial waste, recycled		40,060.0	kg	-	0.9	-
Papiravfall til resirkulering		33,478.0	kg	-	0.7	-
Metallavfall til resirkulering		90,905.0	kg	-	1.9	-
Mineral oil waste, incinerated		125,683.0	liters	-	314.8	7.2 %
Mineral oil waste, incinerated		52,137.0	kg	-	148.4	3.4 %
Residual waste, incinerated		47,636.0	kg	-	26.2	0.6 %
Plastavfall til resirkulering		1,290.0	kg	-	-	-
Farlig avfall til annen behandling		18,190.0	kg	-	0.4	-
Spray canister waste (H), recycled		576.0	kg	-	-	-
Farlig avfall til resirkulering		-	liters	-	-	-
Farlig avfall til resirkulering		3.0	kg	-	-	-
Fuel waste (H), incinerated		875.0	kg	-	2.5	0.1 %
Elektronisk avfall til resirkulering		1,253.0	kg	-	-	-
Industriavfall til deponi		5,650.0	kg	-	-	-
Hazardous waste, incinerated (Europe)		190.0	kg	-	0.5	-
Fluorescent tubes waste (H), recycled		71.0	kg	-	-	-

Batteries waste (H), recycled		49.0 kg	-	-	-
Paint waste (H), incinerated		464.0 kg	-	0.9	-
Organic waste, recycled		3,304.0 kg	-	0.1	-
Traføll til forbrenning/energisvinning		2,550.0 kg	-	0.1	-
Mataffall til forbrenning/energisvinning		230.0 kg	-	-	-
Organic sludge, composting		720.0 kg	-	-	-
Rubber waste, recycled		2,324.0 kg	-	-	-
Plastic packaging waste, recycled		100.0 kg	-	-	-
Plastic waste, incinerated		50.0 kg	-	0.1	-
Chemical waste (H), incinerated		72.0 kg	-	0.2	-
Concrete waste, recycled		15,360.0 kg	-	-	-
CCA impregnated wood waste (H), incinerated		1,410.0 kg	-	-	-
Tyres waste, recycled		70.0 kg	-	-	-
Glassaffall til resirkulering		1,420.0 kg	-	-	-
Tjenestereiser total			-	139.6	3.2 %
Flyreiser		112,232.0 kgCO ₂ e	-	112.2	2.6 %
Air travel, continental, incl. RF		- pkm	-	-	-
Air travel, continental, incl. RF		7.0 flight trip	-	1.4	-
Km-godtgj.bil(NO)	Km-godtgjørelse privatbil, innenlands	223,656.0 km	-	15.2	0.3 %
Mileage all. avg. car	Km-godtgjørelse privatbil, utlandet	3,511.0 km	-	0.6	-
Mileage all. avg. car	Km-godtgjørelse, andre kjøretøy	3,667.0 km	-	0.6	-
Mileage all. el car Nordic	Km-godtgjørelse, El-bil	50,857.0 km	-	0.3	-
Mileage all. el car Nordic	Km Leaseplan	410,603.0 km	-	2.2	0.1 %
Air travel, domestic, incl. RF		29.0 flight trip	-	3.7	0.1 %
Air travel, intercontinental, incl. RF		2.0 flight trip	-	3.4	0.1 %
Pending total			-	565.1	13.0 %
Car, petrol (avg.)	Ansattreiser	1,487,030.0 km	-	243.7	5.6 %
Car, diesel (avg.)	Ansattreiser	1,487,030.0 km	-	252.5	5.8 %
Km-godtgj.bil(NO)	Ansattreiser	938,216.0 km	-	63.8	1.5 %
Train (NO)	Ansattreiser	434,691.0 pkm	-	2.6	0.1 %
Metro, Nordic	Ansattreiser	434,691.0 pkm	-	2.4	0.1 %
Metro, Nordic		- pkm	-	-	-
NAF Vei hjelp total			-	2,822.0	64.8 %
Truck avg.	Vei hjelpsassistanse	2,360,000.0 kgCO ₂ e	-	2,360.0	54.2 %
Transport	End user viderereise	462,000.0 kgCO ₂ e	-	462.0	10.6 %
Scope 3 total			-	4,140.0	95.1 %
Total			6,197.7	4,352.1	100.0 %
KJ			22,311,664,917.1		

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2021	2022	2023	% endring fra forrige år
Transport total		-	127.1	177.4	39.6 %
Bensin		-	13.7	26.8	95.6 %
Diesel		-	38.4	89.4	132.8 %
Diesel, RED		-	-	53.4	100.0 %
Diesel (gjennomsnittlig blanding)		-	4.1	-	-100.0 %
DIESEL (ND)		-	9.1	4.9	-46.2 %
DIESEL (B7)		-	61.8	2.8	-95.5 %
Bensin (E7)		-	-	0.1	100.0 %
Bensin (E10)		-	-	0.1	100.0 %
Scope 1 total		-	127.1	177.4	39.6 %
Electricity location-based total		-	31.7	33.2	4.7 %
Elektrisitet Norge		-	31.7	33.2	4.7 %
Fjernvarmest ed total		-	6.9	1.5	-78.3 %
Fjernvarme NO / Oslo		-	6.9	1.5	-78.3 %
Scope 2 total		-	38.5	34.7	-9.9 %
Innkjøpte varer og tjenester total		-	-	0.2	-
Water supply, municipal		-	-	0.2	100.0 %
Fuel and energy-related activities total		-	-	115.2	-
Diesel (WTT)		-	-	62.3	100.0 %
Electricity Norway (upstream)		-	-	28.9	100.0 %
Petrol (WTT)		-	-	24.1	100.0 %
Avfall total		-	366.1	497.9	36.0 %
Industrial waste, recycled		-	0.5	0.9	80.0 %
Papiravfall til resirkulering		-	0.6	0.7	16.7 %
Metalavfall til resirkulering		-	1.7	1.9	11.8 %
Mineral oil waste, incinerated		-	341.2	463.3	35.8 %
Residual waste, incinerated		-	21.5	26.2	21.9 %
Plastavfall til resirkulering		-	-	-	-
Farlig avfall til annen behandling		-	0.3	0.4	33.3 %
Spray canister waste (H), recycled		-	-	-	-
Farlig avfall til resirkulering		-	0.1	-	-100.0 %
Fuel waste (H), incinerated		-	-	2.5	100.0 %
Elektronisk avfall til resirkulering		-	-	-	-
Industriavfall til deponi		-	-	-	-
Hazardous waste, incinerated (Europe)		-	-	0.5	100.0 %
Fluorescent tubes waste (H), recycled		-	-	-	-
Batteries waste (H), recycled		-	-	-	-
Paint varnish waste (H), incinerated		-	-	0.9	100.0 %
Organic waste, recycled		-	-	0.1	100.0 %
Treavfall til forbrenning/energiutvinning		-	-	0.1	100.0 %
Matavfall til forbrenning/energiutvinning		-	-	-	-
Organic sludge, composting		-	-	-	-

Rubber waste, recycled	-	0.1	-	-100.0 %
Plastic packaging waste, recycled	-	-	-	-
Plastic waste, incinerated	-	-	0.1	100.0 %
Chemical waste (H), incinerated	-	-	0.2	100.0 %
Concrete waste, recycled	-	-	-	-
CCA impregnated wood waste (H), incinerated	-	-	-	-
Tyres waste, recycled	-	-	-	-
Glassfall til resirkulering	-	-	-	-
Tjenesterelser total	-	90.8	139.6	53.7 %
Flyreiser	-	90.8	112.2	23.6 %
Air travel, continental, incl. RF	-	-	1.4	100.0 %
Km-godtgj.bil(NO)	Km-godtgjørelse privatbil, innenlands	-	15.2	100.0 %
Mileage all. avg. car	Km-godtgjørelse privatbil, utlandet	-	0.6	100.0 %
Mileage all. avg. car	Km-godtgjørelse, andre kjøretøy	-	0.6	100.0 %
Mileage all. el car Nordic	Km-godtgjørelse, El-bil	-	0.3	100.0 %
Mileage all. el car Nordic	Km Leaseplan	-	2.2	100.0 %
Air travel, domestic, incl. RF	-	-	3.7	100.0 %
Air travel, intercontinental, incl. RF	-	-	3.4	100.0 %
Pending total	-	-	565.1	-
Car, petrol (avg)	Ansattreiser	-	243.7	100.0 %
Car, diesel (avg)	Ansattreiser	-	252.5	100.0 %
Km-godtgj.bil(NO)	Ansattreiser	-	63.8	100.0 %
Train (NO)	Ansattreiser	-	2.6	100.0 %
Metro, Nordic	Ansattreiser	-	2.4	100.0 %
Metro, Nordic	-	-	-	-
NAF Veihjelp total	-	-	2,822.0	-
Truck avg.	Veihjelpsassistanse	-	2,360.0	100.0 %
Transport	End user videregivelse	-	462.0	100.0 %
Scope 3 total	-	456.9	4,140.0	806.1 %
Total	-	622.5	4,352.1	599.1 %
Prosentvis endring	-	100.0 %	599.1 %	-

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skiller det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippkilder som organisasjonen

fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikser av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mikser*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2020). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2020). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2020). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2020). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

Aktsomhetsvurdering

Vi skal ta fornuftige og bærekraftige valg på vegne av våre medlemmer, og vi skal være redelige i vår fremgangsmåte. Dette gjelder mot hverandre, men også ut mot medlemmer, kunder, samfunn og samarbeidspartnere. Vi aksepterer ikke brudd på menneskerettigheter eller anstendig arbeidsforhold, hverken i vår egen organisasjon eller blant våre leverandører og samarbeidspartnere. Menneske- og arbeidstakers rettigheter er en integrert del av vår virksomhet. Vi har i våre styrende dokumentert beskrevet hvordan vi følger opp og etterlever disse, herunder i NAFs vedtekter og i våre etiske retningslinjer.

Hvordan følger vi opp:

- Vi gjennomfører løpende aktsomhetsvurderinger i tråd med i tråd med OECDs retningslinjer «OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv».
- Vi gjennomfører regelmessig risikovurdering for å vurdere mulige brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter knyttet til våre underleverandører.
- Vi har definerte retningslinjer for en ansvarlig kapitalforvaltning knyttet til investering av våre midler hvor alle finansielle investeringer plasseres hos profesjonelle kapitalforvaltere hvor bærekraft og ESG er en naturlig del av forvaltningen.
- Ved mistanke om brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter skal dette varsles igjennom våre interne varslingsrutiner og handling iverksettes.

Organisering

Norges Automobil-Forbund (NAF) er en uavhengig, medlemsstyrt forbruker- og interesseorganisasjon som ivaretar medlemmenes behov som trafikant. NAF skal hjelpe medlemmene gjennom å tilby et attraktivt fellesskap og gunstige fordeler, samt kjempe for medlemmene gjennom markant samfunnspåvirkning for å sikre trygg, effektiv og bærekraftig samferdsel. Forbundet omfatter også virksomheten i NAF Øvingsbaner, som driftes etter avtale med Statens vegvesen. Forbundet eier 100% av NAF AS. NAF AS omfatter test, kontroll og verkstedtjenester på biler ved de ulike NAF-sentre rundt om i landet. NAF AS eier også 64,37 % av aksjene i NAF Trafikksenter AS, populært kalt Vålerbanen. NAF har sin administrasjon i Oslo, men er geografisk til stede i hele landet gjennom 54 NAF Sentre og 27 øvingsbaner. Den frivillige delen av virksomheten drives gjennom 67 lokale avdelinger som omfatter over 1.100 tillitsvalgte og frivillige.

Menneskene i organisasjonen vår

Vår organisasjon er basert på tillit, og vi jobber for et rettferdig arbeidsliv for våre ansatte og tillitsvalgte som er tilknyttet oss som organisasjon. Vi har en strategi som tilsier at vi helhetlig skal ivareta alle menneskene som er en del av NAF.

Vi har ett tett samarbeid med våre fagforeninger, og det er inngått tariffavtaler med disse. Vårt samarbeid skal også sikre at vi er en trygg og god arbeidsplass for våre ansatte. Vi har et Arbeidsmiljøutvalg (AMU) som har som formål å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i NAF. Vi gjennomfører årlig interne HMS revisjoner for å sikre etterlevelse. Vi har også et eget samarbeidsutvalg bestående av en valgt ansatt, representant for fagforeningen, HR leder og administrerende direktør. Vi gjennomfører årlig medarbeiderundersøkelsen Trust index hvor vi måler nivået av tillit, stolthet og felleskap i organisasjonen for å hele tiden kunne utvikle oss. Vi har interne prosesser for oppfølging av forbedringsområder som avdekkes.

Vi skal være en organisasjon som jobber for mangfold, likestilling og inkludering, vi har et eget likestilling- og diskrimineringsutvalg. I våre styrende organer er våre ansatte representert, disse er valgt av og for de ansatte.

Forhold til våre leverandører

Når vi inngår avtaler med kunder, leverandører og samarbeidspartnere vil vi stille krav slik at vi sikrer at overholdelse av menneskerettigheter blir ivaretatt. Dette vil integreres som en del av våre styrende dokumenter i 2024.

Vår redegjørelse for 2023

Vi har vår virksomhet og organisasjon i Norge, og hvor også hovedvekten av alle leverandører og partnere befinner seg.

Innkjøp i våre selskapet er i hovedsak knyttet til:

- NAF Forbund: Administrativt innkjøp: leie av kontorer, kontorutstyr, konsulent tjenester, markedsføring, reisetjenester og annet materiale knyttet til kontorarbeid.
- NAF AS: Administrativt innkjøp: leie av verkstedlokaler, materielle og deler knyttet til service og verksteddrift, samt utstyr knyttet til drift av våre NAF Sentre.
- NAF Øvingsbaner: utstyr knyttet til drift og vedlikehold av våre øvingsbaner rundt omkring i landet.

Følgende kriterier benyttes når vi vurderer våre leverandører:

1. ITUC Global Rights Index
2. Hvilken bransje de tilhører (næringskode/bransjekode)
3. Annen tilgjengelig informasjon på organisasjonene nettsider

I kartleggingen vurderer vi vesentlig risiko for at vår virksomhet har negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i vår leverandørkjede. Vi har dette året vurdert vesentlige leverandører (over kr. 200.000,-). Totalt utgjør dette 304 leverandører, hvorav 93% av disse er norske organisasjoner som har sin virksomhet i Norge. Hoveddelen av de resterende kommer fra land som Irland, Danmark og Sverige som vurderes som ligger i samme kategori som Norge

iht. ITUC Global Rights index. Vi har også noen få leverandører fra Frankrike, Polen og USA, der vi vet at brudd på menneskerettigheten kan skje i større grad enn de nordiske landene. Disse leverandørene er vurdert i forhold til flere samarbeidsforhold og disse vil følges opp av ansvarlige bestillere internt hos oss. Vi har søkt etter tilgjengelig og offentlig informasjon og flere av disse har signert ESG Self-Declaration. I 2023 har ansvarlige bestillere vært tettere koblet på evalueringen av samarbeidspartnere, og vi har ennå ikke oppdaget noen negative funn, men vil kontinuerlig følge med og følge opp våre leverandører. Vi vil også integrere vurderinger knyttet til menneskerettigheter i nye og eksisterende avtaler. Dersom vi skulle oppdage brudd vil vi umiddelbart iverksette tiltak for å stanse, forbedre eller begrense negative konsekvenser. Vi vil i tillegg arbeide med å forbedre våre rutiner for overvåking av leverandørenes håndtering av menneske- og arbeidstakerrettigheter, og for miljøpåvirkning. Vi har et tett og godt samarbeid med våre leverandører i dag og vil sammen med de løse de utfordringene som dukker opp.

Vår overordnet vurdering er at vi vurderer risikoen som lav for at det finnes brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i virksomhetens egen aktivitet og aktiviteten hos våre leverandører.

Stig Skjøstad

Stig Skjøstad

Stig Skjøstad

2024-04-04 16:15 UTC

63527460b68e6e3db988a9e3

Tor Arne Litledre

Tor Arne Litledre

Tor Arne Litledre

2024-04-03 15:15 UTC

6315efaf8f1c347888b9f839

Knut A. Arild C.

Knut Arild C.

Knut Arild C.

2024-04-04 19:09 UTC

6349d9261ba97b27a2682de2

Anita Irene Lunde Warberg

Anita Irene Lunde Warberg

Anita Irene Lunde Warberg

2024-04-04 16:05 UTC

63527461b68e6e3db988aa1e

Anette Berve

Anette Berve

2024-04-03 15:09 UTC

63527462b68e6e3db988aa5b

Christine Roska Revheim-Hansen

Gøril Bakken

Gøril Bakken

Gøril Bakken

2024-04-03 15:10 UTC

63527460b68e6e3db988aa04

Hans Petter Lindstad

Hans Petter Lindstad

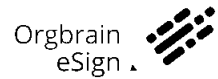
Hans Petter Lindstad

2024-04-03 14:43 UTC

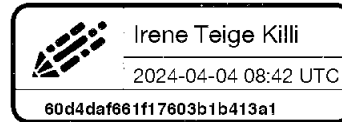
5f4904ec78997668c07e8eff

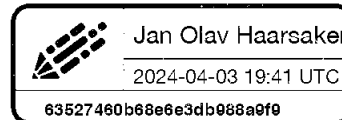
Dokumentet er signert med Orgbrain eSign - en standard elektronisk signatur i samsvar med EU-forordning 910/2014 (eIDAS).

Irene Teige Killi

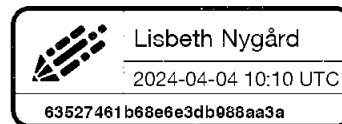
Jan Olav Haarsaker

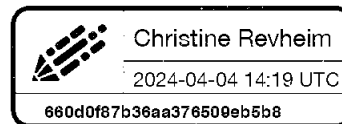
Knut Egil Hagen

Lisbeth Nygård

Christine Revheim

Denne dokumentpakken inneholder:
– Det originale dokumentet (46 sider)
– Signatur sidene på slutten (2 sider)

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
P.O. Box 7000 Majorstuen
N-0306 Oslo

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til Landsmøtet i Norges Automobil Forbund

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Automobil Forbund, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Offices in:

© KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Alta	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Stavanger	Ulsteinvik
Bode	Knarvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Straume	

Penneo Dokumentnøkkel: YGP7W-M5TW2-BSKWL-5BGM8-06S0Y-4GN6J

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyrrende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til

hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 5. april 2024

KPMG AS

Øivind Karlsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: YGP7W-M5TW2-BSKWL-5BGM8-06S0Y-4GN6J

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Øivind Karlsen

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG

Serienummer: UN:NO-9578-5997-4-377389

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-04-05 11:58:20 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: YGP7W-M5TW2-BSKWL-5BGM8-06S0Y-4GN6J

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>